

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Budynek Biurowo - Usługowy w Tychach przy al. Piłsudskiego 12

Podstawa opracowania:

- § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Opracował:

SPECJALISTA
ds. przeciwpożarowych

Mirosław Józwik

Zatwierdzam do użytku wewnętrznego:

PREZES ZARZĄDU
Katarzyna Ptak

2022 -09- 0 9

Tychy, Aktualizacja LIPIEC 2022 r.

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp.....	3
II.	Wykaz podstawowych przepisów i norm.....	5
III.	Definicje, terminologia, informacje dodatkowe.....	6
IV.	Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektu.....	9
V.	Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice	20
VI.	Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń technicznych, przeciwpożarowych i gaśnic.....	23
VII.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.....	30
VIII.	Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.....	36
IX.	Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.....	46
X.	Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.....	51
XI.	Zasady zapobiegania pożarom.....	52
XII.	Sposoby zaznajamiania pracowników z treścią instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi. Załączniki.....	60

I. WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi miejscowymi zagrożeniami poprzez:

- zapobieganie powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- prowadzenie działań ratowniczych.

Właściciel lub zarządca budynku, obiektu budowlanego lub terenu zapewniając ich ochronę przeciwpożarową jest zobowiązany:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać użytkowników obiektu z przepisami przeciwpożarowymi,
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Powyższy zapis zawarty jest w aktualnie obowiązującej ustawie z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity w Dz. U. z 2021 poz. 869. z późn. zm.).

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa powyżej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy

umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Szczegółowe zasady ochrony i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków oraz wyposażania ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze wynikają z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719).

W związku z powyższym, w oparciu o przytoczone akty prawne całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacyjnym jak również technicznym spoczywa na właścicielu/zarządcy Budynku Biurowo-Usługowego w Tychach przy al. Piłsudskiego 12 oraz użytkownikach - Najemcach lokali zgodnie z treścią zawartych umów najmu-dzierżawy pomieszczeń-lokali. Właściciel/zarządca odpowiedzialny jest nie tylko za sprawne prowadzenie placówki, za jej zabezpieczenie przed skutkami pożaru, innego zagrożenia, ale przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa dla pracowników, stałych użytkowników i osób postronnych przebywających w obiekcie. W ograniczonym zakresie, określonym np. w umowie najmu/dzierżawy lokalu lub innej umowie cywilnoprawnej, użytkownik odpowiedzialny jest za zabezpieczenie lokalu/części obiektu przed bezpośrednimi skutkami pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i odpowiada on za zapewnienie bezpieczeństwa osób w nim przebywających.

Sposób realizacji wyżej podanych obowiązków określa **niniejsza instrukcja**, która na podstawie § 6 ust. 7 Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010r, Nr 109, poz. 719) **powinna być poddawana aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach użytkowania obiektów lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.**

Podstawowym celem „Instrukcji.....” jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, które muszą być zachowane w Budynku Biurowo - Usługowym, w świetle obowiązujących przepisów i stanu ochrony przeciwpożarowej.

Do zapoznania się z instrukcją oraz ustaleniami w niej zawartymi bezwzględnie zobowiązani są wszyscy pracownicy Budynku Biurowo-Usługowego oraz dzierżawcy/najemcy poszczególnych części obiektu i ich personel.

Stali użytkownicy przedmiotowego budynku, znający dobrze ten obiekt i realizowaną w nim działalność, stanowiący zorganizowaną zbiorowość i mający warunki do doskonałego poznania obiektu poszerzone o znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru, winni zapewnić sprawne przeprowadzenie akcji ratowniczo-gaśniczej, w tym ewakuacji oraz zminimalizowanie skutków ewentualnego pożaru.

Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników firm obcych przebywających lub prowadzących prace – usługi na terenie obiektu.

Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Niezależnie od postanowień niniejszej instrukcji, użytkując pomieszczenia budynku należy przestrzegać ogólnie obowiązujących norm i przepisów szczegółowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

II. WYKAZ PODSTAWOWYCH PRZEPISÓW I NORM.

Podstawowe przepisy i normy, na jakich bazowano przy opracowaniu niniejszej instrukcji to:

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity w Dz. U. z 2021 poz. 869 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity w Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.),
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719),
- 4) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity w Dz. U. z 2019r. poz. 1065),

- 5) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz. 1030),
- 6) PN-EN 671-1:2012 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z wężem pólshczywnym.
- 7) PN-EN 671-3:2009 Stałe systemy gaśnicze – Instalacje hydrantowe wewnętrzne - Część 3: Konserwacja instalacji hydrantów wewnętrznych z wężami pólshczywnymi oraz z wężami składanymi płasko.
- 8) PN-86/E-05003/01-03. Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne. Ochrona podstawowa. Ochrona obostrzona.
- 9) PN-EN 1838:2013 Oświetlenie awaryjne.
- 10) PN-EN ISO 7010 "Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa".
- 11) PN-N-01256-4:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
- 12) PN-N-01256-5:1998 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.

Inne przepisy i normy w miarę potrzeb będą cytowane w treści „instrukcji”. Wyszczególnione wyżej akty normatywne, przywoływane będą w „instrukcji” przez [ ].

III. DEFINICJE, TERMINOLOGIA, INFORMACJE DODATKOWE.

Poniżej podaje się definicje, których nazewnictwo cytowane będzie w poszczególnych rozdziałach niniejszej instrukcji:

1. Materiały niebezpieczne pożarowo to materiały takie jak:

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu < 328,15 K (55 °C),
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,
- materiały podlegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
- materiały mające skłonności do samozapalenia,

- inne materiały, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.
2. Strefa zagrożenia wybuchem to przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym pomiędzy dolną i górną granicą wybuchowości.
  3. Zagrożenie wybuchem - możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.
  4. Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.
  5. Urządzenia przeciwpożarowe to urządzenia stałe lub półstałe, uruchamiane samoczynnie lub ręcznie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności:
    - stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające,
    - urządzenia inertyzujące,
    - urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno – alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych,
    - instalacje oświetlenia ewakuacyjnego,
    - hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe,
    - hydranty zewnętrzne,
    - pompy w pompowniach przeciwpożarowych,
    - przeciwpożarowe klapy odcinające,
    - urządzenia oddymiające,
    - urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki,
    - kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeśli są wyposażone w systemy sterowania,
    - przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych.

6. Strefa pożarowa – strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia pożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków. Strefa pożarowa to przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

7. Kategoria zagrożenia ludzi – budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, określane jako ZL, zalicza się do jednej lub do więcej niż jednej spośród następujących kategorii zagrożenia ludzi:

- ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
- ZL III – użyteczności publicznej niezakwalifikowane do ZL I i II (budynki biurowe, szkoły itp.),
- ZL IV – mieszkalne,
- ZL V – zamieszkania zbiorowego niebędące ZL I i II (np. hotele).

8. Klasa odporności pożarowej budynku. W przepisach techniczno – budowlanych ustanowiono pięć klas odporności pożarowej budynków, w kolejności od najwyższej do najniższej, oznaczonych literami „A”, „B”, „C”, „D” i „E”. Klasa odporności pożarowej budynku uzależniona jest od jego klasyfikacji związanej z przeznaczeniem i sposobem użytkowania, a także wysokością. Dla każdej klasy odporności pożarowej budynku przypisane zostały klasy odporności ogniowej poszczególnych elementów konstrukcyjnych takich jak: główna konstrukcja nośna, konstrukcja dachu, strop, ściana zewnętrzna, ściany wewnętrzne i przekrycie dachu. Odporność ogniowa elementów wyrażana jest w minutach i określa wytrzymałość danego elementu w warunkach pożaru. Przy określaniu odporności ogniowej podaje się również inne wymagania takie jak:

- nośność ogniowa (w minutach) – „R”, określona zgodnie z PN dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,
- szczelność ogniowa (w minutach) – „E”, określona j.w.
- izolacyjność ogniowa (w minutach) – „I” określona j.w.

9. Bezpieczeństwo pożarowe - stan eliminujący zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegania przed powstaniem pożaru.

10. Działania ratownicze - każda czynność podjęta w celu ochrony życia, zdrowia i mienia, a także mająca na celu likwidację źródła powstania pożaru, kieszki żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

11. Warunki ewakuacji - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno - organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

IV. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektów

1. Lokalizacja i dojazdy pożarowe.

Budynek zlokalizowany jest w Tychach przy al. Piłsudskiego 12 w rejonie osiedla U.

Dojazd pożarowy do budynku od strony głównego wejścia zapewnia ul. Uczniowska (strona wschodnio-północna budynku), od strony południowej zlokalizowane drogi wewnętrzne z miejscami parkingowymi dla samochodów osobowych pracowników budynku, od strony północnej drogi miejskie-wewnętrzne prowadzące do hali targowej z placami parkingowymi. Układ drogowy biegnie wokół całego budynku.

Przedmiotowy budynek to obiekt wolnostojący, zlokalizowany z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe od obiektów sąsiednich w odległościach zgodnych z obowiązującymi przepisami.

2. Opis funkcji, konstrukcji budynków i zabezpieczenia przeciwpożarowe.

Budynek Biurowo-Usługowy został wzniesiony na przełomie lat 70-tych. Budynek został zaprojektowany jako internat ZSZ FSM. W latach 1996/1997 oraz późniejszych adoptowany, modernizowany na cele administracyjno-biurowe i handlowo-usługowe. Obecny właściciel budynku jest Gmina Miasta Tychy oraz "Śródmieście" Sp. z o.o. Właścicielem części budynku o powierzchni 353,33 m² jest także Związek Harcerstwa Polskiego.

Obecnie poszczególne pomieszczenia i części budynku dzierżawione/najmowane są poprzez szereg różnorodnych firm, instytucji realizujących działalność administracyjno-biurową, usługową lub

handlową. Prowadzone w ostatnich latach adaptacje, aranżacje i zagospodarowania pomieszczeń i układów komunikacyjnych budynku pod potrzeby wynajmujących firm (jak wynika z obecnego stanu), nie zawsze uwzględniały obowiązujące przepisy budowlane i przeciwpożarowe, jak i również nie zawsze były poprzedzone uzyskaniem pozytywnej opinii rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Powyższe w związku z występowaniem w budynku nieprawidłowości i braków np. w zakresie technicznych warunków ewakuacji powoduje potrzebę dokonania niezwłocznej oceny w zakresie zagospodarowania pomieszczeń budynku, aranżacji wnętrz, technicznych warunków ewakuacji. Podjęcia na bazie wniosków-oceny stosownych działań w zakresie dostosowania budynku do wymagań aktualnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych i przeciwpożarowych.

Budynek w całości pełni funkcję: biurową, usługową, handlową. Na wszystkich kondygnacjach dodatkowo występują pomieszczenia pomocnicze: socjalne sanitariaty oraz układy komunikacji ogólnej.

Ilość zatrudnionych osób (pracowników stałych) na poszczególnych kondygnacjach różnicowane od kilkunastu do kilkudziesięciu. W budynku nie występują pomieszczenia, w których ilość jednocześnie przebywających ludzi przekraczałaby 50 tzn. pomieszczenia kwalifikowane do kategorii ZL I zagrożenia ludzi.

3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych. Ocena zagrożenia wybuchem.

W budynku materiały palne występować będą wyłącznie w postaci typowego wyposażenia wnętrz pomieszczeń administracyjno – biurowych.

W obiekcie nie przewiduje się używania i składowania materiałów pożarowo niebezpiecznych w rozumieniu § 2, ust. 1, pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719) /Definicja „materiału niebezpiecznego pożarowo” podana została na wstępie niniejszej instrukcji/.

W obiekcie i na przyległym do niego terenie nie będą używane substancje i materiały mogące stwarzać zagrożenie wybuchem, tym samym w budynku i na przyległym do niego terenie nie występują pomieszczenia, strefy i przestrzenie zagrożone wybuchem.

4. Klasyfikacja pożarowa obiektu.

Budynek z uwagi na pełnioną funkcję zakwalifikowany jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, dla którego nie określa się gęstości obciążenia ogniowego (pomieszczenia techniczne magazynowe w piwnicy, podręczne magazynki o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m²).

Biorąc pod uwagę wysokość budynku należy zakwalifikować go do grupy budynków średniowysokich.

5. Warunki techniczno-budowlane.

a) konstrukcja budynku

Budynek biurowo-usługowy (pierwotnie pełniący funkcję internatu ZSZ FSM, w późniejszych latach adoptowany i modernizowany na cele administracyjno-usługowe) zaprojektowano w latach 70-tych jako budynek wolnostojący, pięciokondygnacyjny, częściowo podpiwniczony, dwuczłonowy. Zasadnicza bryła budynku na planie kwadratu (z wewnętrznym patio dostępnym poprzez prześwit na parterze od strony zachodniej) połączona z bryłą dobudowanej zewnętrznej klatki schodowej z łącznikiem i windą (obsługującą wyłącznie ostatnią V kondygnację - winda 2 przystankowa parter- IV piętro).

Podstawowe parametry budynku przedstawiają się następująco:

- długość budynku 36,70 m + 15,98 m łącznik,
- szerokość budynku 37,08 m,
- wysokość budynku 15,80 m,
- powierzchnia zabudowy 1992,0 m²
- powierzchnia użytkowa 5545,67 m²
- kubatura 17,458 m³

Budynek, ze względu na wysokość mieszczącą się w przedziale 12-25 m, zaliczany jest do **budynków średniowysokich**.

Budynek wykonano w konstrukcji żelbetowej szkieletowej, całkowicie z materiałów niepalnych, nierozprzestrzeniających ognia, przyjmując następujące podstawowe rozwiązania konstrukcyjno-budowlane:

- Fundamenty żelbetowe,
- Stropy budynku żelbetowe z elementów prefabrykowanych, płyty kanałowe,
- Dach obu brył płaski- żelbetowy, kryty papą,
- Ściany zewnętrzne – częściowo murowane z cegły i bloczków gazobetonowych częściowo wylewane z betonu,
- Klatki schodowe żelbetowe, obudowane, zamykane drzwiami zwykłymi przeszklonymi. Szerokość biegów i spoczników klatek schodowych zaniżone do szer. Około 106-110 cm, spoczników zaniżone do szerokości około 137-140 cm w klatkach wewnętrznych oraz do 90 cm w klatce z windą obsługującą I i V kondygnację. Klatki schodowe nie zostały wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.
- Szyb dźwigu osobowego w wykonaniu zwykłym, nie przeznaczony do ewakuacji ludzi w warunkach pożaru lub innego zagrożenia,
- Pasy międzykondygnacyjne- o wymaganej wysokości murowane z cegły- min. 0,8 m,
- Piwnica nie oddzielona pożarowo od pozostałej części budynku- klatki schodowej (awaryjnej)- brak drzwi o klasie odporności ogniowej EI 30.

W zakresie wystroju – wykończenia wnętrz w przedmiotowym budynku należy przyjąć następujące, wymagane przepisami zasady:

- zabronione jest stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące,
- zabronione jest stosowanie łatwo zapalnych: przegród, stałych elementów wyposażenie i wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych (na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji należy stosować materiały niepalne, niezapalne lub co najwyżej trudno zapalne),
- okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia.

6. Charakterystyka pożarowa elementów budowlanych

Budynek Biurowo-Usługowy zaprojektowano i wzniesiony na przełomie lat 70-tych jako Internat ZSZ FSM. W latach późniejszych adoptowany na cele biurowe. Jak wynika z posiadanych dokumentów (w tym oceny stanu bezpieczeństwa pożarowego budynku administracyjnego z lutego 1996r.) spełnia on wymagania warunków technicznych obowiązujących w okresie budowy i adaptacji, wykonany jest w

co najmniej "C" klasie odporności pożarowej. Powyższe oznacza, że elementy budynku są nierozprzestrzeniające ognia oraz spełniają następujące wymagania w zakresie odporności ogniowej:

- główna konstrukcja nośna - R 60
- konstrukcja dachu - R 15
- strop - REI 60
- ściana zewnętrzna ¹⁾ - EI 30
- ściana wewnętrzna - EI 15
- przekrycie dachu - E 15

Oznaczenia:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

¹⁾Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity w Dz. U. z roku 2019r. poz. 1065), budynki średniowysokie, zakwalifikowane do kategorii ZL III zagrożenia ludzi powinny posiadać obecnie **klasę odporności pożarowej "B"**, co oznacza, że elementy budynku powinny być NRO (nierozprzestrzeniające ognia) i posiadać klasę odporności ogniowej określoną poniżej.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ¹⁾²⁾	Ściana wewnętrzna ¹⁾	Przekrycie dachu ³⁾
"B"	R 120	R 30	REI60	EI 60	EI 30 ⁴⁾	E 30
"C"	R 60	R 15	REI60	EI 30	EI 15 ⁴⁾	E 15

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych, jeśli otwory w połąci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

Istniejąca konstrukcja budynku według cytowanej oceny z lutego 1996r. **spełnia wymagania co najmniej klasy "C" odporności pożarowej.**

7. Podział obiektu na strefy pożarowe

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej budynku średniowysokiego, klasyfikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL III wynosi **5000 m²**.

Jak wynika z zapisów w książce obiektu budowlanego oraz inwentaryzacji, ogólna powierzchnia użytkowa budynku stanowiąca jedną strefę pożarową wynosi około **5546 m²**, tym samym powierzchnia strefy pożarowej w budynku przekracza wartości określone w aktualnie obowiązujących przepisach.

8. Techniczne warunki ewakuacji

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, uwzględniające w szczególności liczbę i stan sprawności osób przebywających w obiekcie, a także jego funkcję, konstrukcję i wymiary oraz zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające w szczególności na:

- *zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;*
- *zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;*
- *zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;*
- *zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;*
- *oznakowaniu dróg i wyjść ewakuacyjnych zgodnie z PN-EN ISO 7012:2012 "Symbole graficzne- Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa-Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa". (przy stosowaniu znaków bezpieczeństwa należy przyjąć zasadę, że człowiek znajdujący się w obiekcie z każdego zlokalizowanego w nim miejsca powinien wiedzieć gdzie ma się udać w przypadku ewakuacji).*

Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - Dz. U. z 2019 r. poz. 1065).

Rozwiązania komunikacji wewnętrznej w budynkach, powinny zapewnić spełnienie podstawowych wymagań ochrony przeciwpożarowej i tak:

- *z wszystkich pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi należy zapewnić wyjście o szerokości co najmniej 0,9 m*

- drzwi wyjść ewakuacyjnych (z budynku, na klatkę schodową) oraz drzwi z pomieszczeń przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób i niepełnosprawnych powinny otwierać się na zewnątrz tj. zgodnie z kierunkiem ewakuacji,
- szerokość drzwi stanowiących wyjścia ewakuacyjne z budynku, a także szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej, prowadzących na zewnątrz budynku lub innej strefy pożarowej, powinna być nie mniejsza niż szerokość biegu klatki schodowej (min. 1,2m),
- dopuszcza się przeprowadzenie drogi ewakuacyjnej do wyjścia na zewnątrz budynku z klatki schodowej oraz z poziomych dróg komunikacji ogólnej przez hol, mogący spełniać także funkcje uzupełniające do funkcji wynikających z przeznaczenia budynku, takie jak: recepcyjna, ochrony budynku, drobnej sprzedaży, pod warunkiem że:
  - przez jeden hol możliwe jest przeprowadzenie drogi ewakuacyjnej tylko z jednej klatki schodowej, przy czym ograniczenie to nie odnosi się do klatek schodowych z odrębnym, nieprowadzącym przez ten hol, wyjściem ewakuacyjnym,
  - hol jest oddzielony od poziomych dróg komunikacji ogólnej, tak jak jest to wymagane dla klatki schodowej,
  - wolna szerokość drogi ewakuacyjnej jest co najmniej o 50% większa od szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej w budynku, prowadzącej do tego wyjścia, określonej zgodnie z przepisami [3], dla kondygnacji budynku o największej liczbie przewidywanych osób, znajdujących się tam jednocześnie (wymagana szerokość drogi ewakuacyjnej winna wynosić minimum 2,1 m),
  - wysokość holu w miejscu, w którym przebiega droga ewakuacyjna, jest nie mniejsza niż 3,3 m,
  - szerokość drzwi wyjściowych na zewnątrz budynku jest większa o 50% od minimalnej szerokości drzwi wyjściowych określonej powyżej (wymagane 1,8 m)
- drzwi wieloskrzydłowe, stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, powinny mieć co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m.
- szerokość poziomych dróg ewakuacji co najmniej 1,4 m,
- korytarze stanowiące drogę ewakuacyjną powinny być podzielone na odcinki nie dłuższe niż 50 m przy zastosowaniu przegród z drzwiami dymoszczelnymi lub innych urządzeń technicznych zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymu,
- długość dojsć ewakuacyjnych¹ tj. odległość od wyjścia z pomieszczenia do drzwi ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz lub do innej strefy pożarowej (np. wydzielona

¹ DOJŚCIE EWAKUACYJNE - długość drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku.

pożarowa klatka schodowa) przy jednym kierunku dojścia nie może przekraczać 30 m (odcinek poziomy nie może być dłuższy niż 20 m), a przy dwóch kierunkach 60 m.

- obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych w klasie co najmniej EI 15 odporności ogniowej,
- szerokość biegów i spoczników klatek schodowych zgodnie z przepisami wynosić powinna odpowiednio 1,2 oraz 1,5 m,
- wyjścia i drogi ewakuacyjne powinny być oznakowane fotoluminescencyjnymi znakami zgodnymi z Polską Normą dotyczącą znaków bezpieczeństwa – ewakuacja.

Budynek Biurowo-Usługowy w Tychach przy ulicy al. Piłsudskiego 12, składający się z 2 brył charakteryzuje się następującymi układami komunikacyjnymi.

➤ Poziome drogi ewakuacji - korytarze:

Układ korytarzy tworzący siatkę poziomych dróg ewakuacyjnych w zależności od kondygnacji przedstawia się następująco:

I kondygnacja

- Obszerny hol przechodzący w korytarz o długości przekraczającej nieznacznie 20 m,
- Z holu głównego przejść można do klatki schodowej wschodniej z windą 2-przystankową, obsługującą I i V kondygnację oraz do klatki centralnej- wewnętrznej obsługującej wyłącznie kondygnacje I, II, III i IV,
- Z holu głównego bezpośrednio na zewnątrz prowadzi wyjście/wejście główne budynku w formie przedsionka zamykanego drzwiami dwuskrzydłowymi przeszklonymi.

II, III, IV kondygnacja

- Poziome drogi ewakuacji tworzą zamkniętą pętlę wokół zabudowy w kształcie czworoboku (układ powtarzalny), korytarze prowadzą do obudowanych zamykanych drzwiami zwykłymi przeszklonymi klatek schodowych wewnętrznych tj. zachodniej tzw. awaryjnej i drugiej po przeciwległej stronie patio prowadzącej do holu na poziomie parteru,
- Szerokość korytarzy zróżnicowana i na niektórych odcinkach zaniżona – wynosi od 120 do 136 cm.
- Ścianki oddzielające korytarze od pomieszczeń zasadniczo murowane, pełne o wymaganej odporności ogniowej, natomiast fragmenty ścianek od strony wewnętrznej patio przeszklone szkłem zwykłym stanowiące naturalne doświetlenie dróg komunikacyjnych.

➤ Pionowe drogi ewakuacyjne- klatki schodowe:

W budynku funkcjonują trzy klatki schodowe, dwie w obrębie wewnętrznego patio, jedna usytuowana w bryle wschodniej budynku.

Klatki schodowe w obrębie patio:

- żelbetowe, obudowane i zamykane drzwiami skrzydłowymi przeszklonymi, fragmenty obudowy klatek schodowych wypełnione luksferami ,
- klatka od strony zachodniej tzw. awaryjna obsługuje kondygnacje od I do V z wyjściem prowadzącym bezpośrednio na zewnątrz budynku - atrium wewnętrzne strona zachodnia budynku,
- druga klatka obsługująca w obrębie patio kondygnacje od I do IV z wyjściem na korytarz parteru z obszernym holem prowadzącym do wyjścia głównego z budynku,
- szerokość biegów klatek schodowych zaniżone do około 106-110 cm, szerokości spoczników również zaniżone miejscowo do 136-140 cm,
- klatki schodowe nie zostały wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu,

Klatka schodowa z windą usytuowana w wschodniej bryle budynku.

- żelbetowa, obudowana zamykana poziomie holu parteru i łącznika z korytarzem V kondygnacji drzwiami zwykłymi, skrzydłowymi, przeszklonymi,
- klatka obsługuje wyłącznie kondygnację I i V (winda 2-przystankowa Parter-V piętro),
- szerokość biegów około 110-120 cm, szerokość spocznika wewnętrznego- przy ścianie północnej zaniżona do 90 cm,
- klatka nie została wyposażona w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Z pomieszczeń handlowo – usługowych zlokalizowanych na parterze po stronie południowej i północnej budynku zapewniono indywidualne bezpośrednie wyjścia prowadzące na przestrzeń otwartą. Układ poziomych i pionowych dróg komunikacyjnych z większości pomieszczeń umożliwia prowadzenie ewakuacji osób w dwóch kierunkach. Długości dojść ewakuacyjnych przy zachowaniu możliwości ewakuacji w dwóch kierunkach zasadniczo w większości przypadków nie przekroczą 60 m, mieszczą się w dopuszczalnych wartościach określonych w warunkach technicznych. Wszystkie drogi komunikacji ogólnej- pionowej i poziomej w budynku (korytarze, klatki schodowe) traktowane są jako drogi służące

celem ewakuacji. W budynku należy bezwzględnie zapewnić stałą drożność korytarzy, dróg, przejść i wyjść ewakuacyjnych.

Jak już, wskazano w instrukcji, w budynku występują braki i nieprawidłowości w zakresie odpowiednich technicznych warunków ewakuacji, które to w przypadku powstania pożaru w znacznym stopniu mogą utrudnić, a w skrajnych przypadkach nawet uniemożliwić przeprowadzenie ewakuacji ludzi z budynku.

Właściciel/ zarządca/ administrator budynku powinien niezwłocznie dokonać szczegółowej oceny technicznych warunków ewakuacji i w oparciu o jej wyniki podjąć stosowne działania w celu usunięcia braków i nieprawidłowości oraz opracować plan – dostosowania obiektu w tym technicznych warunków ewakuacji do obowiązujących przepisów techniczno- budowlanych i przeciwpożarowych.

W budynku nie funkcjonują żadne urządzenia i systemy rozgłoszeniowe. Przyjmuje się, że informacje o ewakuacji przekazywane będą ustnie lub z wykorzystaniem instalacji telefonicznej. System alarmowania telefonicznego ustalony zostanie przez właściciela obiektu z użytkownikami poszczególnych części budynku. W budynku w celu zapewnienia sprawnego przeprowadzania organizacji i przebiegu ewakuacji osób na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia właściciel/zarządca wraz z dzierżawcami/najemcami pomieszczeń-lokali powinien powołać zespół osób - tzw. pogotowie ds. organizacji i przebiegu ewakuacji oraz koordynatorów ds. ewakuacji na poszczególnych kondygnacjach. Wykaz osób i koordynatorów zakres ich działania i obowiązków wraz z określeniem systemu ogłaszania alarmu winien stanowić załącznik do niniejszej instrukcji.

9. Instalacje techniczne użytkowe

Instalacje i urządzenia techniczne będące wyposażeniem obiektu powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczegółowych. Instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Stwierdzone przez użytkowników obiektu uszkodzenia oraz awarie instalacji wewnętrznych, a szczególnie instalacji wentylacji i instalacji elektrycznej powinny być natychmiastowo zgłaszane zarządcy budynku i w pierwszej kolejności usuwane. Eksploatacja instalacji, urządzeń i narzędzi których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia się ognia, jest zabroniona. Przedstawione poniżej okresowe badania i sprawdzenia poszczególnych instalacji powinny wykonywać osoby posiadające

niezbędne uprawnienia i kwalifikacje. Badania każdorazowo należy zakończyć sporządzeniem dokumentacji (protokołów), określającej stan kontrolowanej instalacji.

Budynek wyposażono w następujące instalacje techniczne użytkowe:

Instalacja wentylacyjna

Wentylacja pomieszczeń naturalna grawitacyjna zbiorcza.

Instalacja elektroenergetyczna

Instalacje wewnętrzne 230/400 V z zabezpieczeniami różnicowo prądowymi. Budynek w energię elektryczną zasilany jest kablem ziemnym. Główne zabezpieczenie prądowe (tablice rozdzielcze prądu) wraz z przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu zlokalizowano w szafce RG, usytuowanej na ścianie zewnętrznej od strony zachodniej- patio. Miejsce lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinny być stale oznakowane znakiem zgodnym z Polską Normą dot. znaków bezpieczeństwa (wg wzoru obok).

Instalacja wodno-kanalizacyjna

Dla potrzeb bytowych oraz zasilania wewnętrznej instalacji wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami wewnętrznymi DN 25.

Instalacja ogrzewcza

Ogrzewanie budynku centralne wodne, zasilane z miejskiej sieci ciepłowniczej poprzez wymiennikownię CO zlokalizowaną w pomieszczeniach piwnicznych.

Instalacja odgromowa

Budynek przed skutkami wyładowań atmosferycznych chroniony jest instalacją odgromową w wykonaniu podstawowym.

V. Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice.

A) Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie.

Budynek wyposażono w następujące instalacje i urządzenia przeciwpożarowe:

- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (instalacja hydrantów wewnętrznych),
- oświetlenie awaryjne – ewakuacyjne,
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Poniższy opis wyżej wymienionych instalacji i urządzeń przedstawia się w oparciu o dane zawarte w dokumentacji projektowej budynku:

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.

Budynek wyposażono w instalację wodociągową przeciwpożarową z hydrantami wewnętrznymi 25 z węzami pólstywnymi. Źródłem wody dla instalacji jest miejska sieć wodociągowa. Przewidziano wykonanie instalacji z rur stalowych ocynkowanych układzie przewodów poziomych i pionów. Skuteczny zasięg hydrantów obejmuje całą powierzchnię obiektu. Wymagane parametry pracy instalacji, przy założeniu jednoczesnego poboru wody z dwóch sąsiednich hydrantów, wynoszą: wydajność 2 dm³/s oraz ciśnienie co najmniej 0,2 MPa.

2. Instalacja oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego.

W budynku wykonano oświetlenie awaryjne – ewakuacyjne.

Podstawowe wymagania dla tego oświetlenia określają PN-EN 1838

Zastosowanie oświetlenia. Oświetlenie awaryjne oraz PN-EN 50172 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.

Budynek wyposażono w instalację oświetlenia awaryjnego, gdzie zastosowano moduły zasilania awaryjnego. System oświetlenia uruchamiany jest automatycznie w czasie zaniku napięcia prądu elektrycznego i ma zadanie podtrzymanie napięcia przez 1 godzinę. Uruchomienie systemu spowoduje automatyczne oświetlenie dróg ewakuacyjnych

3. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Jak już opisano wcześniej w niniejszej instrukcji, wyłącznik zlokalizowano w szafce RG, usytuowanej na ścianie zewnętrznej od strony zachodniej-patio.

4. Inne urządzenia przeciwpożarowe.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie i funkcję obiektu oraz jego parametry techniczne, nie ma obligatoryjnego obowiązku wynikającego z przepisów, wyposażenia przedmiotowego obiektu w urządzenia przeciwpożarowe takie jak: stałe urządzenia gaśnicze, dźwiękowy system ostrzegawczy, system sygnalizacji pożaru.

5. Wyposażenie w gaśnice.

Obiekty winny być wyposażone w gaśnice przenośne lub przewoźne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich.

Rodzaj gaśnic dobiera się w zależności od rodzaju pożarów, jakie mogą wystąpić w obiekcie. Zależne to jest od charakteru zagrożenia tj. do gaszenia pożaru danej grupy (A, B, C, D, F) stosować należy odpowiedni środek gaśniczy.

Grupy pożarów to:

- A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- B - cieczy i materiałów stałych topiących się;
- C - gazów;
- D - metali;
- F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Biorąc pod uwagę ilość i rodzaj występujących w budynku materiałów palnych, instalacji i urządzeń technicznych, należy się liczyć z pożarami grupy: A.

Požary wymienionych grup znamionować może indeks „E” oznaczający pożary instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem oraz pożary ww. grup w obrębie tych urządzeń.

Tabliczka znamionowa (etykieta) gaśnicy ma wpisane symbole literowe oznaczające grupy pożarów jakie możemy gasić przy użyciu danej gaśnicy.

Zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi [3], co najmniej jedna jednostka masy środka gaśniczego **2 kg (lub 3 dm³)** zawartego w gaśnicach powinna przypadać **na każde 100 m² powierzchni budynku.**

Przy rozmieszczaniu gaśnic w obiekcie należy kierować się następującymi zasadami:

- a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach do budynku i poszczególnych pomieszczeń, przejściach, holach i korytarzach,
- b) sprzęt należy umieszczać w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła,
- c) odległość z każdego miejsca w obiekcie do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m,
- d) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m,
- e) oznakowanie miejsc usytuowania gaśnic winno być zgodne z PN-EN ISO 7010 "Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa".

Biorąc powyższe zasady pod uwagę budynek został wyposażony w gaśnice przenośne proszkowe GP 4x ABC, GP 6z ABC i GSE-2x.

6. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla budynku wynosi 20 dm³/s. Ilość tę gwarantują hydranty zabudowane na miejskiej sieci wodociągowej wzdłuż ulicy Uczniowskiej. Rozmieszczenie hydrantów nadziemnych DN 80 przedstawiono na planie zagospodarowania.

Miejsca lokalizacji hydrantów zewnętrznych zostały oznakowane zgodnie z PN dot. znaków bezpieczeństwa (wg podanego obok wzoru).

7. Drogi pożarowe

Budynek stanowi zabudowę śródmiejską. Wymagany przepisami dojazd pożarowy do budynku stanowi położona po stronie północnej i wschodniej budynku al. Piłsudskiego oraz od strony południowej droga wewnętrzna z parkingiem samochodów osobowych oraz droga wewnętrzna osiedlowa usytuowana wzdłuż dłuższego boku budynku strony północnej prowadząca na targowisko.

VI. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń technicznych, przeciwpożarowych i gaśnic.

1. Zasady konserwacji instalacji i urządzeń technicznych.

Instalacje i urządzenia techniczne, będące na wyposażeniu obiektów, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczególnych.

Przez instalacje i urządzenia techniczne rozumie się następujące instalacje oraz urządzenia:

- 1) ogrzewcze,
- 2) wentylacyjne,
- 3) elektroenergetyczne i odgromowe,
- 5) wodociągowe i kanalizacyjne,

Instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Stwierdzone uszkodzenia i awarie instalacji wewnętrznych, a szczególnie elektrycznej, powinno być natychmiastowo zgłaszane przez pracowników do pracodawcy lub zarządcy budynku i bezzwłocznie usuwane.

Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia, jest zabroniona.

Okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności, poddawane winny być instalacje narażone na szkodliwe i niszczące działanie czynników występujących podczas użytkowania obiektu.

Okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, poddawane winny być instalacje elektryczne i odgromowa w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i urządzeń.

Okresowe badania poszczególnych instalacji powinny wykonywać osoby posiadające niezbędne uprawnienia i kwalifikacje. Badania każdorazowo należy zakończyć sporządzeniem dokumentacji (protokołów), określającej stan badanej instalacji. Zapisy w tym zakresie należy prowadzić w książce obiektu budowlanego.

1.2. Instalacja elektryczna.

Istotny wpływ na bezpieczeństwo pożarowe podczas eksploatacji budynku wywierać mogą zamontowane w nim instalacje elektroenergetyczne. Ich stan techniczny nie powinien przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia.

Instalację elektryczną należy poddawać okresowym przeglądom i badaniom, co najmniej raz na 5 lat, m.in. w zakresie:

- skuteczności zastosowanych środków ochrony przeciwporażeniowej,
- rezystancji izolacji przewodów roboczych.

Wszelkie prace w zakresie instalacji mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające wymagane uprawnienia. Prowadzone konserwacje powinny być rejestrowane w postaci protokołów załączanych do książki obiektu budowlanego.

Nadzór nad stanem technicznym przeciwpożarowego wyłącznika prądu winna sprawować osoba posiadająca wymagane kwalifikacje w zakresie eksploatacji i napraw instalacji i urządzeń elektrycznych. **Kontrole i konserwacje przeciwpożarowego wyłącznika prądu prowadzić należy minimum raz w roku.**

2. Zasady konserwacji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych.

2.1. Postanowienia ogólne.

Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa wyżej, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Stan obiektu, spełniający wymagania ochrony przeciwpożarowej, oraz sprzęt, urządzenia pożarnicze, ratownicze i gaśnicze, zapewniające skuteczną ochronę przeciwpożarową, co potwierdzone zostaje w trakcie przekazywania obiektu do eksploatacji, powinno być utrzymywane na niezmiennym poziomie, podczas jego eksploatacji.

Najogólniej realizowane jest to poprzez utrzymywanie i użytkowanie instalacji oraz urządzeń w sposób zgodny z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności poddawanie ich okresowym przeglądom i konserwacji.

Poniżej przedstawiono przykłady sposobu dokumentowania czynności związanych z nadzorem nad stanem technicznym instalacji przeciwpożarowych oraz innych mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu.

3. Zakres konserwacji urządzeń i instalacji przeciwpożarowych.

A) Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

1) Wykaz dokumentów, jakie winien posiadać zarządzający obiektem:

- projekt instalacji elektrycznej zawierający rozwiązania dotyczące sposobu wyłączania dopływu prądu do budynku przy pomocy przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- protokoły badań i prób działania wyłącznika,
- plan, na którym zaznaczono miejsce usytuowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- książkę przeglądów, prób i konserwacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu.

2) Okresowe czynności kontrolne i konserwacja.

Nadzór nad stanem technicznym przeciwpożarowego wyłącznika prądu winna sprawować osoba posiadająca wymagane kwalifikacje w zakresie eksploatacji i napraw instalacji i urządzeń elektrycznych. Kontrole i konserwacje prowadzić należy minimum raz w roku.

B) Oświetlenie awaryjne - ewakuacyjne.

1) Wykaz dokumentów jaki winien posiadać zarządzający obiektem:

- projekt techniczny instalacji oświetlenia ewakuacyjnego,
- protokoły badań natężenia oświetlenia awaryjnego,
- protokoły odbiorów,
- świadectwa dopuszczenia (aprobaty techniczne, certyfikaty lub deklaracje zgodności).

2) Dokumenty jakie winny posiadać służby techniczne:

- plan rozmieszczenia opraw oświetlenia awaryjnego,
- opis funkcjonowania instalacji,
- książkę pracy instalacji i urządzeń, w której należy wpisywać przeprowadzone kontrole, próby zadziałania, naprawy, dokonywane zmiany i uzupełnienia instalacji,
- dokumentację z przeprowadzonego szkolenia pracowników nadzorujących pracę instalacji oświetlenia awaryjnego.

3) Okresowe czynności kontrolne i konserwacja.

Zakres okresowych przeglądów i konserwacji modułów oświetlenia ewakuacyjnego powinien być zgodny z zaleceniami i instrukcją obsługi producenta opraw i systemów oświetlenia awaryjnego.

Oprawy oświetlenia ewakuacyjnego samodzielnie kontrolują napięcie zasilające i przełączają się w tryb pracy awaryjnej natychmiast po zaniku napięcia zasilania. Dzięki temu prawdopodobieństwo sprawności oświetlenia awaryjnego równomiernie rozkłada się na wszystkie oprawy, co gwarantuje prawidłowe działanie większości tych opraw po zaniku napięcia zasilania. Dioda przy oprawie wskazuje podłączenie napięcia i ładowanie baterii.

Regularnie należy zwracać uwagę czy instalacja oświetlenia ewakuacyjnego nie posiada widocznych uszkodzeń.

C) Hydranty zewnętrzne.

Hydranty zewnętrzne przeciwpożarowe należy co najmniej raz w roku poddawać przeglądom technicznym i konserwacji. W czasie przeglądu sprawdzić należy między innymi kompletność hydrantów, ich stan techniczny, prawidłowość oznaczenia lokalizacji hydrantów i zasuw odcinających. Przegląd powinien obejmować także pomiar parametrów: wydajności i ciśnienia.

D) Kontrola i konserwacja gaśnic.

- 1) sprzęt gaśniczy powinien być poddawany przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku,
- 2) zakres czynności konserwacyjnych powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta i zasadami określonymi w PN,
- 3) konserwację i naprawę tego sprzętu winni przeprowadzać odpowiednio przeszkoleni i upoważnieni konserwatorzy sprzętu gaśniczego.
- 4) na kontrolce gaśnicy powinna się znajdować data następnego przeglądu gaśnicy.

Gaśnice w obiekcie muszą być sprawne i niezawodne, w stanie umożliwiającym ich natychmiastowe użycie. Aby to spełnić gaśnice muszą mieć pełne zabezpieczenie serwisowe.

W trakcie użytkowania obiektów należy zapewnić dokonywanie regularnej kontroli wzrokowej, która powinna sprawdzić czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym
- jest niezastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona
- ma nieuszkodzone wskaźniki,
- wskazówka manometru znajduje się w zakresie wymaganych wartości ciśnienia
- czy gaśnica jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia

W zakresie kontroli jest wizualna ocena stanu technicznego gaśnicy.

Informacje dotyczące przeprowadzonego przeglądu technicznego i konserwacji przez uprawnione osoby, powinny być umieszczone na etykiecie, która nie powinna zakrywać żadnych napisów producenta i powinna być rozpoznawalna.

Na etykiecie powinny być podane następujące informacje:

- rodzaj konserwacji (przeгляд, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji.

E) Hydranty wewnętrzne.

Zasady eksploatacji tego rodzaju urządzeń przeciwpożarowych reguluje PN-EN-671-3
HYDRANTY WEWNĘTRZNE.

Przeгляdy i konserwacja

Coroczne przeglądy i konserwacje.

Przeгляdy i konserwacja powinny być przeprowadzone przez osobę kompetentną².

Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, poddany ciśnieniu i sprawdzic następujące punkty czy:

- ✓ urządzenie nie jest zastawione, nieuszkodzone i elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- ✓ instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- ✓ miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- ✓ mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- ✓ wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika przepływu oraz miernika ciśnienia),
- ✓ miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- ✓ wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- ✓ zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- ✓ zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- ✓ dla wychylonego zwijadła węzowego, zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;

---

² Osoba kompetentna to osoba z niezbędnym przeszkoleniem i doświadczeniem oraz dostępnym do wymaganych narzędzi, wyposażenia i informacji, instrukcji i wiedzy o specjalnych procedurach zalecanych przez producentów, zdolna do wykonywania konserwacji i napraw zgodnie z normą PN-EN-671-3, dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

- ✓ dla ręcznych zwijadeł, zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
- ✓ dla zwijadeł automatycznych, praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
- ✓ stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- ✓ jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- ✓ prądownica jest sprawna i czy łatwo się nią posługiwać;
- ✓ jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika/właściciela.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży.

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji zgodnie z EN 671-1 i/lub EN 671-2.

Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwale zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach.

Zapis taki powinien zawierać:

- ✓ datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- ✓ wyniki testów;
- ✓ wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- ✓ dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- ✓ datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- ✓ wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych.

Wszystkie wymienione czynności związane z przeglądami i konserwacją urządzeń przeciwpożarowych należy rejestrować w przeznaczonych do tego celu dokumentach eksploatacyjnych, prowadzonych oddzielnie dla każdego typu urządzenia i instalacji.

VII. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia..

1. Postanowienia ogólne

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity w Dz. U. z 2021 poz. 869 z późn. zm.):

Art. 9 "Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa".

Art. 4 ust. 1 "Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany w szczególności:

7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia."

§ 4 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia z dnia 07.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010r., Nr 109, poz. 719),

"Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych, są zobowiązani do:

- umieszczenia w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru."

2. System alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru.

I. Każdy kto zauważył pożar lub inne zagrożenie lub uzyskał informację o pożarze (innym zagrożeniu) obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- a) współpracowników, osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- b) Państwową Straż Pożarną za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach – **tel.112 lub 998**
- c) Właściciela/zarządcę budynku.

Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, nazwę obiektu,
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
- czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, czy są osoby ranne lub poszkodowane (jeżeli tak to ile osób i w jakim stanie),
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

✓ POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 999 lub .....
✓ POLICJĘ	tel. 997 lub .....
✓ POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991 lub .....
✓ POGOTOWIE WOD.-KAN.	tel. 994 lub .....
✓ POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992 lub .....

II. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy, w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy sprzętu gaśniczego. Jeżeli źródło ognia zostało zlokalizowane i ma niewielkie rozmiary, należy podjąć próbę zlikwidowania go przy pomocy gaśnic lub hydrantów wewnętrznych.

Działania gaśnicze należy prowadzić w sposób ciągły usiłując nie dopuścić do rozprzestrzenienia się pożaru, a docelowo dążyć do jego ugaszenia.

UWAGA: nie wolno gasić wodą urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem!!!

III. W przypadkach, gdy ogień obejmuje większą powierzchnię albo całe pomieszczenie, próba gaszenia nie przynosi rezultatów, a pożar rozprzestrzenia się lub też źródło ognia nie jest ustalone a w budynku rozprzestrzenia się dym, bezzwłocznie po alarmowaniu należy opuścić budynek korzystając z dostępnych dróg ewakuacyjnych. Budynek należy opuszczać, a następnie grupować się na zewnątrz (jako miejsce zbiórki dla ewakuowanych wyznacza się parking od strony południowej budynku).

3. Obowiązki pracowników i stałych użytkowników obiektu (dierzawców/najemców i ich pracowników).

Każdy pracownik, który zauważył pożar lub inne zagrożenie, albo uzyskał informację o pożarze/ innym zagrożeniu obowiązany jest zachować spokój, natychmiast zaalarmować osoby znajdujące się w strefie bezpośredniego zagrożenia współpracowników, kierowników instytucji i firm, jak również w każdy możliwy sposób Jednostkę Ratowniczo – Gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej w Tychach za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach – **tel. 112 lub 998.**

Zgłaszając informację o pożarze należy wyraźnie podać:

- gdzie powstało zdarzenie - dokładny adres, nazwę obiektu,
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
- czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, czy są osoby ranne lub poszkodowane (jeżeli tak to ile osób i w jakim stanie),
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

Wyznaczone wcześniej w każdej z instytucji i firm użytkujących pomieszczenia osoby-koordynatorzy dokonują rozpoznania sytuacji i składają meldunek kierownikowi lub osobie zastępującej go, który podejmuje decyzję o dalszym działaniu. Jeżeli źródło ognia jest zlokalizowane i ma niewielkie rozmiary 1-2 m², należy podjąć jego próbę likwidacji przy użyciu gaśnic lub hydrantów wewnętrznych.

W przypadku niepowodzenia lub objęcia ogniem większej powierzchni i dalszego rozprzestrzeniania się pożaru, zwłaszcza w sposób zagrażający bezpieczeństwo ludzi przebywających w budynku, należy równocześnie z prowadzoną akcją gaśniczą rozpocząć ewakuację osób przebywających w obiekcie.

Przystępując do akcji ratowniczej należy bezwzględnie przestrzegać następujących zasad:

- w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie ludzkie,
- należy przeciwdziałać panice wśród osób przebywających w obiekcie, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz roztaczać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
- wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),

- otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar należy zachować ostrożność (wskazane jest schowanie się za ścianę od strony klamki w drzwiach lub zasłonięcie twarzy),
- należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń i stref objętych pożarem; nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
- należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne,
- nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- jednym z najważniejszych warunków jest zachowanie spokoju.

W przypadku ogłoszenia alarmu i zarządzenia ewakuacji, każdy z pracowników w obiekcie powinien:

- zachować spokój, nie wywoływać paniki,
- podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczą,
- opuścić budynek dostępnymi drogami ewakuacji zgodnie z oznakowanymi szlakami komunikacyjnymi,
- udzielić pomocy innym, potrzebującym osobom.

4. Obowiązki ochrony obiektu.

- Współorganizowanie akcji ratowniczej w razie zaistnienia pożaru,
- Zabezpieczenie terenu ewentualnej akcji ratowniczej przed dostępem osób niepowołanych i mogących utrudnić prowadzenie tej akcji,
- Zapewnienie pilotowania przybyłych z zewnątrz jednostek PSP do miejsca ewentualnej akcji ratowniczej lub prowadzonych ćwiczeń,
- Zabezpieczenie mienia ewakuowanego z pomieszczeń objętych lub zagrożonych pożarem,
- Zatrzymanie osób podejrzanych o spowodowanie pożaru do czasu przybycia Policji,
- Znajomość warunków przeprowadzania sprawnej ewakuacji osób i mienia,
- Niedopuszczanie firm zewnętrznych do wykonywania prac na terenie obiektu bez odpowiedniego zezwolenia,
- Zapewnienie zatrzymania napływu ludzi do obiektu w przypadku ogłoszenia alarmu.

5. Obowiązki dla dzierżawców/najemców i użytkowników poszczególnych lokali.

Dzierżawcy/najemcy odpowiadają za stan bezpieczeństwa pożarowego w użytkowanych przez siebie lokalach, ponadto zobowiązani są do:

- znajomości warunków przeprowadzania sprawnej ewakuacji osób i mienia,
- współdziałanie i podporządkowanie się poleceniom kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej,
- posiadanie dokładnej znajomości zasad alarmowania i postępowania w wypadku powstania pożaru,
- znajomość miejsc w których rozmieszczono podręczny sprzęt gaśniczy, hydranty oraz znajomość instalacji urządzeń gaśniczych na terenie obiektu,
- znajomość zasad obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego, zasad działania i sposobów uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych,
- wyznaczenia pracowników do zespołu ds. ewakuacji.

6. Obowiązki osób i firm pracujących na rzecz budynku.

Wszystkie osoby oraz przedstawiciele firm pracujące na rzecz obiektu obowiązani są:

- znać zasady postępowania w wypadku powstania pożaru i innych miejscowych zagrożeń,
- znać miejsca rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz winni posiadać umiejętności posługiwania się tym sprzętem,
- znać warunki przeprowadzania sprawnej ewakuacji osób i mienia.

7. Działania po przybyciu straży pożarnej.

Po przybyciu służb ratowniczych, osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczo - gaśniczymi obowiązana jest podporządkować się dowodzącemu akcją gaśniczą i poinformować go o aktualnej sytuacji, wydanych wcześniej dyspozycjach oraz przewidywanym rozwoju sytuacji.

Należy udzielić informacji dotyczących, między innymi:

- występowania zagrożenia dla życia i zdrowia osób znajdujących się w budynku,
- charakterystyki pożarowej obiektów,

- rozmieszczenia urządzeń i instalacji szczególnie zagrożonych pożarem,
- wyposażenia obiektów w urządzenia gaśnicze i systemy zabezpieczenia,
- najbliższej położonego źródła czerpania wody (lokalizacja hydrantów zewnętrznych),
- rozmieszczenie sprzętu gaśniczego,
- lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu, itp.

Obowiązek udzielenia kierującemu akcją wszelkich informacji, mogących być pomocnymi przy działaniach ratowniczych, jak również obowiązek podporządkowania się jego poleceniom, dotyczy wszystkich pracowników przebywających w budynku w czasie pożaru.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego wraz z graficznym planem powinna znajdować się w recepcji na parterze budynku, a jej sposób przechowywania powinien zapewnić możliwość natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

8. Zabezpieczenie pogorzeliska.

Zarządzający obiektem odpowiada za:

- zabezpieczenie pogorzeliska i wystawienie posterunku w celu wyeliminowania ponownego pożaru lub wypadku,
- natychmiastowe uprzątnięcie i uporządkowanie pogorzeliska po zakończeniu prac komisji ustalającej przyczyny pożaru i uzyskaniu zezwolenia policji.

VIII. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.

1. Organizacja ewakuacji.

Badania wykazują, że typową cechą tragicznych pożarów jest zwłoka w rozpoczęciu ewakuacji ludzi z zagrożonego miejsca. Moment rozpoczęcia ewakuacji często przekracza czas potrzebny na przemieszczenie się ludzi w bezpieczne miejsce. Jest to niezwykle istotne, aby w budynku istniały efektywne środki rozpoczęcia i kontroli ewakuacji, w którym pewna ilość ludzi może znajdować się równocześnie w niebezpieczeństwie. Osoby postronne (klientów), szczególnie osoby niepełnosprawne, należy prowadzić do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych. Ludzie mają skłonność do wybierania tej samej drogi jaką weszli do środka, mogą być zdezorientowani lub mogą nie znać lokalizacji innych wyjść ewakuacyjnych.

Ewakuacja oznacza szybkie opuszczenie budynku w warunkach zagrożenia przez petentów, pracowników i stałych użytkowników Budynku Biurowo - Usługowego w warunkach zagrożenia. Jak już wspomniano istotą bezpiecznej i sprawnej ewakuacji jest rozpoczęcie jej w odpowiednim momencie i w sposób odpowiednio zorganizowany. Powyższe decyduje o konieczności właściwego przygotowania i przeszkolenia pracowników (przede wszystkim służby ochrony, stałych użytkowników obiektu – dzierżawców/najemców lokali i ich pracowników, koordynatorów - członków zespołu ds. ewakuacji) do realizacji tego zadania.

Zakłada się, że w tym samym czasie może powstać tylko jedno źródło pożaru lub innego zagrożenia. Ewakuacja może nastąpić samorzutnie po wykryciu pożaru (innego zagrożenia) lub po jej zarządzeniu. W przypadku, jeśli źródło ognia zostało zlokalizowane i obejmuje niewielką powierzchnię, co umożliwi jego likwidację przy użyciu gaśnic, ewakuacja nie jest konieczna. W takiej sytuacji konieczne jest natomiast podjęcie zdecydowanych działań gaśniczych, jednakże bez wprowadzania elementów sprzyjających rozwojowi paniki.

W sytuacji wystąpienia zagrożenia, które powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji ludzi z obiektu, decyzję o jej rozpoczęciu podejmuje właściciel/zarządca/kierownik Budynku Biurowo-Usługowego/Kierownicy instytucji i firm użytkujących obiekt, a w przypadku nieobecności zastępujący ich pracownicy - koordynatorzy ds. ewakuacji. Decyzję taką może, a nawet powinien podjąć również na podstawie własnej oceny sytuacji i stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia przebywających w obiekcie ludzi każdy z pracowników obiektu – lokalu oraz stałych użytkowników (dzierżawcy/najemcy lokali i ich pracownicy). Każdy z wymienionych odpowiada za sprawną ewakuację

oraz bezpieczeństwo ludzi przebywających na terenie użytkowanych i nadzorowanych pomieszczeń i części budynku.

Decyzja o rozpoczęciu ewakuacji powinna bezwzględnie nastąpić w przypadku:

- zaistnienia bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia osób przebywających w obiekcie,
- zauważenia dymu rozprzestrzeniającego się po obiekcie bez możliwości ustalenia jego źródła oraz w każdej innej sytuacji stwarzającej realne prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia się pożaru w sposób zagrażający życiu i zdrowiu przebywających w budynku ludzi,
- pożaru pomieszczeń zlokalizowanych bezpośrednio przy drogach i wyjściach ewakuacyjnych,
- gdy poziom wolnej od dymu przestrzeni ponad głowami ludzi jest mniejszy niż 1 m,
- gdy dymy mieszają się z powietrzem w taki sposób, że przesłaniają wyjścia najbliżej usytuowanych wyjść ewakuacyjnych,
- gdy promieniowanie ciepłe w strefie pożaru uniemożliwia podejście na odległość mniejszą niż zasięg działania sprzętu gaśniczego,
- pożaru pomieszczeń piwnicznych i na poszczególnych piętrach w odniesieniu do ludzi bezpośrednio zagrożonych oraz przebywających na wyższych kondygnacjach,
- występowania objawów lękowych wśród uczestników akcji, wyrażające się zaniechaniem działań lub brakiem koordynacji ruchowej,

Ewakuację osób należy prowadzić najkrótszymi, oznakowanymi znakami bezpieczeństwa i ewakuacji drogami do wyjść ewakuacyjnych prowadzących na przestrzeń otwartą.

W takich przypadkach należy podjąć następujące działania :

- a) natychmiast powiadomić donośnym głosem osoby znajdujące się w niebezpiecznej strefie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji,
- b) powiadomić zarządcę budynku o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji,
- c) zaalarmować jednostkę ratowniczo - gaśniczą Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tychach, za pośrednictwem **Wojewódzkiego Centrum Powiadamiania Ratunkowego w Katowicach – tel.112 lub 998.**

Każdy stały użytkownik / pracownik obiektu (dzierżawcy/najemcy i ich pracownicy) powinni znać zasady postępowania na wypadek pożaru, w tym m.in. zasady i sposoby: alarmowania, prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych, ewakuacji.

W przypadku powstania pożaru w sytuacji wystąpienia zagrożenia, która powoduje konieczność przeprowadzenia ewakuacji, powinna ona (ewakuacja) obejmować całą strefę pożarową lub cały budynek oraz wszystkie osoby przebywające w strefie zagrożenia - budynku. Bezwzględnie należy zachować spokój.

Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji w całym budynku zależeć będzie przede wszystkim od zaistniałej sytuacji.

Ustala się możliwość organizacji ewakuacji indywidualnej oraz zbiorowej obejmującej osoby przebywające w pomieszczeniach bezpośrednio zagrożonych jak również w całym obiekcie. Każdorazowo o sposobie organizacji ewakuacji decyduje kierujący akcją.

Ewakuowanych kierować należy do najbliższego wyjścia prowadzącego bezpośrednio na zewnątrz budynku, a w przypadku kondygnacji nadziemnych do najbliższej klatki schodowej, umożliwiającej bezpieczne dotarcie do wyjść ewakuacyjnych zgodnie z rozmieszczonymi znakami ewakuacyjnymi. Pamiętać należy że w pierwszej kolejności budynek powinny opuścić osoby postronne, klienci-petenci nie znający obiektu. Personel może to uczynić dopiero po upewnieniu się, że w budynku, czy zagrożonych pomieszczeniach nikt już nie pozostał lub w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia własnego życia.

Szczególnej opieką należy objąć osoby starsze, inwalidów, dzieci.

Ewakuację można zakończyć wyłącznie po upewnieniu się, że w budynku nikt już nie pozostał lub na wyraźne polecenie kierownika akcji ratowniczo - gaśniczej. W przypadku podejrzenia, iż w budynku przebywać mogą jeszcze ludzie należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie strażaka dowodzącego akcją ratowniczo- gaśniczą.

Równolegle z organizowaną akcją ewakuacyjną pracownicy (służba ochrony) i stali użytkownicy obiektu (dzierżawcy/najemcy i ich pracownicy), którzy uczestnictwo w organizacji ewakuacji nie jest konieczne, przystępują do akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, a w przypadku kiedy źródło pożaru znajduje się w miejscu trudnodostępnym lub istnieje duże prawdopodobieństwo rozprzestrzeniania się płomieni, przy użyciu hydrantów wewnętrznych.

Odpowiedzialność za sprawne prowadzenie działań ratowniczo - gaśniczych oraz ich koordynację ponoszą bezpośrednio Właściciel/Zarządca/Administrator Budynku Biurowo-Usługowego, Kierownicy instytucji i firm użytkujących budynek lub ich zastępcy (Zespół i koordynatorzy ds. organizacji i przebiegu ewakuacji).

W trakcie prowadzonej ewakuacji liczyć należy się z nieracjonalnym zachowaniem ludzi, którzy poddani silnemu stresowi mogą ulec panice, uciekać w popłochu tratując słabszych, chować się w różnych zakamarkach itp. pracownicy służby ochrony oraz stali użytkownicy budynku w każdym momencie akcji powinni być przygotowani na takie przypadki i potrafić je rozwiązać.

Ewakuacja nie jest konieczna, a nawet nie jest wskazana w przypadku, gdy źródło ognia zostało zlokalizowane, obejmuje niewielką powierzchnię, pożar nie stwarza zagrożenia dla ludzi i jego likwidacja możliwa jest przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. W takim przypadku należy podjąć natychmiast zdecydowane działania gaśnicze przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego lub hydrantów wewnętrznych. Decyzja w tym przypadku należy do kierownika akcji i powinna być podjęta na podstawie osobistej oceny sytuacji.

UWAGA: Kategoriecznie zabrania się w warunkach pożaru korzystania z dźwigu osobowego.

W takiej sytuacji winda powinna zostać ściągnięta na parter, otwarta i zablokowana.

Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej bezwzględnie podporządkować należy się poleceniom strażaka dowodzącego jednostkami.

W przypadku całkowitego odcięcia dróg ewakuacyjnych i zadymienia uniemożliwiającego poruszanie się ciągami komunikacyjnymi należy:

- pozostać w pomieszczeniu, które nie zostało jeszcze objęte pożarem,
- uszczelnić dostępnymi materiałami (zmoczone zasłony, ręczniki, elementy odzieży itp.) drzwi i inne otwory umożliwiające napływ dymu i gazów pożarowych do pomieszczenia,
- otworzyć okno (o ile nie spowoduje to napływu dymu z zewnątrz) i wzywać pomocy,
- za pomocą np. telefonu komórkowego poinformować koordynatora akcji albo straż pożarną (**tel. 998,112**) o pozostaniu w pomieszczeniu w związku z odcięciem dróg ewakuacyjnych,

2. Wskazania ogólne dla osób organizujących ewakuację.

- Procesowi spalania towarzyszy wydzielanie się ciepła i znacznej ilości dymu, który ogranicza pole widzenia, utrudnia oddychanie i wywołuje objawy paniki,

- badania wykazały, że w pomieszczeniach zbiorowego użytkowania temperaturę niebezpieczną dla życia i zdrowia człowieka (60 - 70 C) osiąga się w czasie 3 - 10 minut od momentu powstania pożaru,
- zadymienie utrudniające orientację i ograniczające pole widzenia występuje z reguły po kilku minutach,
- dym nie napotykając na skuteczne oddzielenia wydostaje się poza pomieszczenie objęte pożarem i wypełnia całą strefę pożarową, przy dużych kubaturach strefy pożarowej dymowi nie towarzyszy z reguły wysoka temperatura,
- w skupiskach gdzie przebywają osoby postronne dym i ogień łatwo wywołują objawy paniki ogarniającej wszystkich lub większość ewakuowanych, zmniejszając przepustowość wyjść ewakuacyjnych i tym samym szybkość ewakuacji,
- osoby objęte paniką zachowują się nieracjonalnie, nie reagują na polecenia, traktują słabszych, napierają na wyjścia ewakuacyjne, które w przypadku nieprawidłowego kierunku otwierania drzwi (do środka) blokują się uniemożliwiając wyjście,
- zdarza się, że osoba objęta paniką ignoruje oznakowania prowadzące do wyjścia ewakuacyjnego, odłącza się od grupy i podąża w innym kierunku niż należy,
- panikę należy starać się opanować poprzez perswazję, rzeczową i spokojną informacją o zagrożeniu pożarowym i zdecydowane działania ratowniczo - gaśnicze,
- przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starać się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w niższych partiach korytarzy i pomieszczeń, a drogi oddechowe należy zasłaniać wilgotną chustką, itp. - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu poprzez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ruchu,

- w przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, telefonicznie lub bezpośrednio głosem lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierującego akcją ewakuacji,
- w przypadku przybycia jednostek PSP w trakcie akcji ewakuacyjnej, osoba kierująca jej przebiegiem jest zobowiązana do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji ratowniczo - gaśniczej, a następnie podporządkować się dowódcy przybyłej jednostki ratowniczo - gaśniczej, udzielać mu wszechstronnej pomocy i informacji.

3. Wskazania dla ewakuowanych.

- Zaalarmowani o zagrożeniu pożarowym winni zachować spokój i podporządkować się poleceniom organizujących ewakuację,
- jeżeli nie znamy rozkładu dróg ewakuacyjnych (korytarzy) i miejsc usytuowania wyjść ewakuacyjnych podążajmy w jednym z obranych kierunków, starając się dostrzec znaki ewakuacyjne kierujące nas do wyjścia ewakuacyjnego,
- pamiętajmy, najniższe temperatury i zadymienie panują tuż nad podłogą, odcinki o dużym zadymieniu pokonujemy czołgając się,
- zwilżenie odzieży, parasol wodny uchroni nas przed działaniem wysokich temperatur,
- produkty spalania są trujące (tlenek węgla, fosgen, chlorowódor), to najczęściej nie temperatura, ale brak tlenu, trujące substancje powalą nas z nóg, starajmy się jak najszybciej opuścić zadymioną przestrzeń.

4. Ewakuacja.

- ✓ Ewakuacja z poziomu V kondygnacji odbywać się może w zależności od sytuacji i zagrożenia w dwóch kierunkach:
  - z poszczególnych pomieszczeń na korytarze i dalej do obudowanej klatki awaryjnej lub klatki skrzydła wschodniego z windą,
  - wyjście z klatki awaryjnej prowadzi bezpośrednio na zewnątrz budynku patio-strony zachodniej budynku,
  - wyjście z klatki wschodniej prowadzi na hol i dalej do wyjścia głównego z budynku od strony północno wschodniej.
- ✓ Ewakuacja z poziomu IV, III, II kondygnacji odbywać się może również w dwóch kierunkach:

- z poszczególnych pomieszczeń na korytarze stanowiące pętle wokół wewnętrznego patio i dalej do jednej z dwóch obudowanych i zamykanych klatek schodowych (awaryjnej i wewnętrznej),
  - wyjście z klatki schodowej awaryjnej prowadzi bezpośrednio na zewnątrz budynku od strony patio - strony zachodniej budynku,
  - wyjście z klatki schodowej wewnętrznej przy patio prowadzi do obszernego holu i dalej poprzez wyjście główne z budynku na zewnątrz od strony północno- wschodniej.
- ✓ Ewakuacja z poziomu I kondygnacji:
- Pomieszczenia handlowe usytuowane po stronie południowej i północnej budynku posiadają własne wyjścia umożliwiające ewakuację osób- klientów bezpośrednio na zewnątrz budynku,
  - Z pomieszczeń usytuowanych na parterze budynku drogę ewakuacji stanowi korytarz prowadzący na hol i dalej poprzez wyjście główne na zewnątrz budynku od strony północno- wschodniej.

W sytuacji, gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji mienia należy kierować się następującymi zasadami:

- a) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi i powinna być podjęta po zakończeniu ratowania ludzi.
- b) Decyzję o podjęciu ewakuacji mienia podejmuje kierujący akcją lub personel organizujący ewakuację gdy:
  - mienie dużej wartości jest bezpośrednio zagrożone i jest to jedyny sposób jego uratowania,
  - mienie utrudnia dostęp do źródła zagrożenia i umożliwia jego rozprzestrzenianie się.
- c) Ewakuację należy rozpocząć od:
  - najcenniejszego sprzętu i urządzeń, dokumentacji przedmiotów,
  - środków płatniczych i substancji niebezpiecznych pożarowo (np. ciecze palne, butle z gazami palnymi, itp.).

Do demontażu mienia i jego ewakuacji w bezpieczne miejsce oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem lub kradzieżą należy wykorzystać:

- wszystkich sprawnych fizycznie pracowników
- sprzęt służący ewakuacji mienia oraz środki służące jego zabezpieczeniu, będące na wyposażeniu budynku,

- sprzęt przybyłych na miejsce jednostek ratowniczych z zewnątrz.

5. Sposoby praktycznego sprawdzania warunków i organizacji ewakuacji ludzi.

§ 17 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), zobowiązuje właścicieli/zarządców obiektów, **zawierających strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami**, do praktycznego sprawdzania, **co najmniej raz na dwa lata** organizacji oraz warunków ewakuacji.

O terminie przeprowadzenia takiego sprawdzianu, co najmniej tydzień wcześniej, powinien być powiadomiony właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej. W stosunku do przedmiotowego budynku jest to Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tychach.

Podane poniżej zasady prowadzenia i organizacji ewakuacji ludzi mają na celu pogłębienie i utrwalenia umiejętności, zasad i nawyków dla osób wyznaczonych do organizowania i kierowania akcją ewakuacji budynku.

5.1. Cykliczne ćwiczebne alarmy ewakuacyjne.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania obiektu do sytuacji rzeczywistego zagrożenia. Należy je przeprowadzać w czasie, gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi. Przebieg samej ewakuacji powinien odbywać się zgodnie z ustaleniami zawartymi w przedmiotowej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

5.2. Jak przygotować ćwiczenia.

Właściwe przygotowanie ćwiczenia wymaga powołania zespołu osób, którego część podczas przeprowadzania ćwiczenia otrzyma funkcje obserwatorów (używając terminologii wojskowej - tzw. rozjemców), dlatego wskazane jest, aby w miarę możliwości byli to pracownicy związani na co dzień z obsługą infrastruktury obiektu. Obserwatorom przydzielamy ściśle określone obszary obiektu, w których pełnić będą wyznaczoną rolę. Ponadto w skład zespołu, oprócz osób reprezentujących kierownictwo,

powinni wejść: szef ochrony, elektryk oraz pracownik (lub pracownicy) odpowiedzialny za sprawy bhp, przeciwpożarowe i obrony cywilnej. Tym ostatnim osobom nie należy przydzielać żadnych innych funkcji niż te, które wynikają z ich zakresu czynności.

Ponieważ w obiekcie przebywa na co dzień duża liczba ludzi, mogą przebywać w nim osoby nie będące stałymi użytkownikami oraz osoby niepełnosprawne, wskazane jest również zapewnienie zabezpieczenia medycznego ćwiczeń.

5.3. Zadania obserwatorów.

Bezpośrednio przed planowanym rozpoczęciem ćwiczenia obserwatorzy (rozjemcy) powinni udać się do wyznaczonych wcześniej punktów i od momentu ogłoszenia alarmu dokładnie monitorować rozwój wydarzeń.

Obserwatorzy powinni zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczenia:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi przebywających w monitorowanym przez nich obszarze,
- czy wszyscy pracownicy natychmiast przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami

Ponadto obserwatorzy powinni:

- odnotować czas, w jakim opuszczono monitorowany przez nich obszar,
- odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- sporządzić wykaz osób, które nie zastosowały się do polecenia ewakuacji, przystąpiły do niej w sposób opieszły lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały.

Osoby, które nie opuściły budynku mimo ogłoszenia jego ewakuacji albo czyniły to w sposób opieszły lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania. W przypadku, gdy wyjaśnienia te nie mają żadnej racjonalnej podstawy, w stosunku do takich osób powinny być wyciągnięte surowe konsekwencje.

5.4. Dokumentacja ćwiczeń.

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji jest obowiązkiem wynikającym z cytowanego Rozporządzenia MSWiA z 2010r. dlatego właściciel/zarządca budynku powinien właściwie udokumentować fakt przeprowadzenia takiego ćwiczenia.

Właściwa dokumentacja stanowić będzie cenny materiał porównawczy przy ocenie podobnych ćwiczeń prowadzonych w przyszłości i powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego,
- informację o sposobie ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego,
- liczbę ewakuowanych osób wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie,
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji (lub innych obszarów bądź stref, na które podzielony jest obiekt),
- czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez główne strumienie ludzi,
- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem osób prowadzących ćwiczenie),
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące min.:
  - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych, zasięg słyszalności środków technicznych użytych do ogłaszania alarmu, ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,
  - wszystkie zauważone nieprawidłowości, jeżeli takie wystąpiły,
  - zamierzenia, które należy przedsięwziąć, aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z obiektu,
  - kopię pisma adresowanego do Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Tychach, w którym zgłoszono zamiar przeprowadzenia ćwiczeń.

IX. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Przed rozpoczęciem prac związanych z użyciem ognia otwartego lub narzędzi takich jak szlifierka kątowna i inne mogące emitować podczas pracy iskry krzesane, zdolne do zapalenia palnych materiałów znajdujących się w pobliżu miejsca wykonywania prac, należy przeprowadzić dokładną kontrolę stanu bezpieczeństwa pożarowego całego obszaru, na którym prowadzone prace stwarzają zagrożenie pożarowe.

Kontrola ta ma na celu rozpoznanie istniejących zagrożeń i usunięcie lub odpowiednie zabezpieczenie wszelkich palnych materiałów znajdujących się w pobliżu miejsca planowanych prac.

Poniżej przedstawia się wzorcową instrukcję postępowania określającą procedury w zakresie zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych.

1. Charakterystyka prac pożarowo niebezpiecznych.

Prace pożarowo niebezpieczne są to prace prowadzone przy użyciu ognia otwartego jak spawanie, zgrzewania, lutowanie, cięcie przy użyciu palników, szlifierek kątowych oraz wszelkiego rodzaju czynności konserwacyjne, naprawcze lub remontowe prowadzone przy użyciu materiałów niebezpiecznych pożarowo, a także prace w strefach zagrożenia wybuchem lub na urządzeniach i instalacjach z gazami palnymi, cieczami łatwo zapalnymi, jeżeli w trakcie prowadzonych prac istnieje prawdopodobieństwo zainicjowania pożaru lub wybuchu.

2. Obowiązki użytkownika obiektu.

Szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych, jak również warunki uzyskania zezwolenia na ich przeprowadzenie określa zarządzający obiektem.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, zarządzający obiektem wraz z użytkownikiem tej części budynku, gdzie prowadzone będą prace oraz wykonawca robót jest obowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,

- zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

3. Zasady zabezpieczania przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych.

Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe;
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

4. Rodzaj przedsięwzięć mających na celu nie dopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

4.1 Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Przygotowując budynki lub pomieszczenia do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych należy zwrócić uwagę na następujące elementy:

- budynki, pomieszczenia lub miejsca, w których mają odbywać się prace niebezpieczne pożarowo, należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
- palne przedmioty lub niepalne w opakowaniach palnych należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac celem uniemożliwienia zainicjowania pożaru od spadających iskier,

- jeżeli warunek, o którym wyżej mowa nie może być spełniony, wszystkie urządzenia lub materiały palne należy zabezpieczyć przed działaniem rozprysków przez osłonięcie, np. kocami gaśniczymi, azbestowymi, arkuszami blach, tekturą azbestową lub w inny skuteczny sposób,
- przed przystąpieniem do prac należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały lub przedmioty mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa ciepłego bądź rozprysków,
- jeżeli w pobliżu miejsca spawania znajdują się otwory przelotowe, instalacyjne, kablone itp., należy je uszczelnić materiałami niepalnymi, celem niedopuszczenia do przenikania rozprysków do sąsiednich pomieszczeń bądź na inne kondygnacje,
- wszelkie kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną powinny być zabezpieczone przed rozpryskami i uszkodzeniami mechanicznymi,
- wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach, w których tego samego dnia wykonano prace malarskie lub inne przy użyciu substancji łatwo zapalnych jest niedozwolone.

W miejscach dokonywania prac należy przygotować między innymi:

- pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki,
- materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia prac,
- podręczny sprzęt gaśniczy.

4.2. Postępowanie po zakończeniu prac.

Po zakończeniu prac w budynku, pomieszczeniu należy przeprowadzić dokładną kontrolę w miejscu ich prowadzenia i pomieszczeniach sąsiednich, celem stwierdzenia:

- czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, jego otoczeniu lub w pomieszczeniach przyległych,
- czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwości zaistnienia pożaru,
- czy został zdemontowany sprzęt, wyłączony ze źródeł zasilania i dostatecznie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Wyniki kontroli, powinny być odnotowane w książce kontroli prac spawalniczych, którą należy prowadzić zgodnie z załączonym wzorem.

4.3. Dokumentowanie prac pożarowo niebezpiecznych.

Przed przystąpieniem do prac spawalniczych, niezależnie od spełnienia wcześniej określonych warunków należy:

- dokonać komisyjnie oceny zagrożenia pożarowego oraz określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe mające na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru albo wybuchu,
- sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych wg wzoru, zał. nr 2,
- po zakończeniu zaleconych zabezpieczeń wydać pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac spawalniczych wg wzoru, zał. nr 3.

W trakcie ustalania wymagań przeciwpożarowych, należy zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

- właściwości pożarowe składowanych, stosowanych materiałów oraz sposób i miejsce usunięcia ich poza budynek,
- usunięcie wszelkich zanieczyszczeń substancjami łatwo zapalnymi występującymi w danym budynku lub pomieszczeniu na posadzkach, ścianach elementach konstrukcyjnych albo instalacjach,
- właściwe zabezpieczenie przed przedostaniem się rozprysków do tych miejsc i urządzeń, z których ze względów technicznych nie można usunąć materiałów palnych,
- sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń sąsiadujących z tymi, w których prowadzone są prace pożarowo niebezpieczne.

W odniesieniu do budynku przyjmuje się następujące ustalenia:

- protokół dotyczący zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych podpisują, zarządzający budynkiem lub osoba przez niego upoważniona, wykonawca prac, użytkownik tej części budynku gdzie będą prowadzone prace,
- zezwolenie na wykonanie robót podpisuje zarządca budynku lub osoba przez niego upoważniona,
- wykonawca przed rozpoczęciem robót informuje bezpośredniego użytkownika o zamiarze przystąpienia do prac pożarowo niebezpiecznych, okazując podpisane zezwolenie,
- użytkownik parafuje zezwolenie, potwierdzając fakt zapoznania się z warunkami zezwolenia,

- wykonawca robót po zakończeniu pracy i sprawdzeniu miejsca gdzie prowadzone były prace informuje o niniejszym użytkownika,
- kontrolę miejsca prowadzenia prac po 2, 4 i 8 godzinach od ich zakończenia, przeprowadza pracownik wytypowany przez właściciela / zarządcę budynku,

Praktyka dowodzi, że pożary, których przyczyn należy szukać w nieprawidłowym sposobie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych, powstają najczęściej w obiektach gdzie prace wykonywane są doraźnie, systemem zleconym, przez firmy obce, dlatego uczestniczenie w przygotowaniu zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, przedstawicieli zarządzającego obiektem i użytkownika danej części budynku, jest bardzo istotnym elementem procedury zabezpieczenia prac.

Należy przy tym mieć świadomość, że nawet najlepiej zabezpieczone prace pożarowo niebezpieczne niosą ryzyko zainicjowania pożaru i związanym z tym zagrożeniami dla osób przebywających w budynku.

Wskazaniem jest, aby książka kontroli prac pożarowo – niebezpiecznych (według wzoru określonego w załączniku nr 1 niniejszej instrukcji), w której obligatoryjnie powinny być odnotowywane wszystkie tego typu prace realizowane w budynku, znajdowała się w pomieszczeniu ochrony na parterze obiektu.

X. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Charakterystyczne dla budynków jest szybkie przemieszczanie się dymów i gazów pożarowych, stwarza to szereg nieznanych wcześniej przeszkód dla działań zmierzających do zapewnienia odpowiedniego stopnia ochrony ludziom (przebywającym w obiektach tego typu). Analizując przyczyny i przebieg dotychczasowych pożarów zaistniałych w budynkach biurowych w kraju i na świecie, łatwo się przekonać, że przyczyną większości ofiar śmiertelnych w nich notowanych, były zatrucia toksycznymi gazami wydzielającymi się podczas pożaru.

W budynkach tego typu, źródłem pożaru są materiały palne stanowiące wyposażenie biur (meble), materiały dekoracyjne - tekstylne (firanki, zasłony) oraz urządzenia biurowe takie jak komputery, drukarki, itp. Natomiast zagrożenie wybuchem związane może być z eksploatacją urządzeń grzewczych, gazowych, które wykorzystywane są do dogrzewania pomieszczeń biurowych, archiwów i magazynów.

1. Przyczyny powstawania pożarów.

W ujęciu statystycznym do potencjalnych przyczyn powstania pożaru zaliczyć należy:

- nie przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i używanie ognia otwartego w miejscach, gdzie zakaz taki obowiązuje z uwagi na niebezpieczeństwo zaprószenia ognia,
- nieostrożne, niezgodne ze wskazaniem producenta posługiwanie się wszelkiego rodzaju odbiornikami energii elektrycznej jak grzałki, termowentylatory, promienniki itp.
- korzystanie z uszkodzonych instalacji i urządzeń elektrycznych,
- niewłaściwe stosowanie płynów łatwo zapalnych podczas prac remontowo-konserwacyjnych,
- nieprzestrzeganie reżimów technologicznych i zasad właściwego magazynowania w zakładach,
- brak właściwego zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych,
- podpalenia.

2. Drogi i przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów.

Skala zniszczeń i szkód spowodowanych pożarem związana jest z możliwością jego rozprzestrzeniania się.

O powyższym decyduje:

- ilość i rodzaj materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu (strefie pożarowej) w której nastąpiło zaprószenie ognia,

- czas swobodnego rozwoju pożaru tj. okres od momentu powstania pożaru do jego zauważenia i podjęcia działań gaśniczych,
- brak wyposażenia obiektu w odpowiednią ilość i rodzaj sprzętu gaśniczego,
- brak przeszkolenia załogi i znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- niesprawne środki łączności i alarmowania,
- nie efektywne działania ratowniczo - gaśnicze spowodowane między innymi:
  - utrudnionym dojazdem i dostępem do obiektu,
  - niedostatecznym zaopatrzeniem wodnym,
  - brakiem współdziałania pomiędzy dowodzącym jednostkami interwencyjnymi, a zarządzającym obiektem.

3. Elementy zagrożenia wybuchem.

W toku realizowanej działalności administracyjno – usługowej nie przewiduje się występowania stałych stref zagrożenia wybuchem. Ewentualne zagrożenie wybuchem możliwe jest jednak podczas:

- eksploatacji przenośnych, gazowych urządzeń grzewczych,
- prowadzenia na terenie budynku prac z użyciem palnych gazów (gaz ziemny, acetylen, LPG, wodór),
- doraźnego stosowania cieczy łatwo zapalnych, rozpuszczalników I i II klasy niebezpieczeństwa pożarowego.

XI. Zasady zapobiegania pożarom.

1. Zasady ogólne.

Budynek Biurowo-Usługowy w Tychach przy al. Piłsudskiego 12 należy użytkować zgodnie z założeniami zawartymi w projektach budowlanych. Wszelkich zmian w zakresie zagospodarowania i przeznaczenia budynku lub jego części dokonywać można wyłącznie pod warunkiem spełnienia wszystkich wymagań ochrony przeciwpożarowej i przepisów prawa budowlanego, których zakres wynika z obowiązujących przepisów wykonawczych. Każda koncepcja zmiany zagospodarowania obiektu i sposobu użytkowania pomieszczeń, zmiany wpływająca na zagrożenie pożarowe, warunki ewakuacyjne itp. winny zostać określone przez projektanta w odnośnej dokumentacji projektowej, uzyskać pozytywną opinię rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz uzyskać stosowne

zatwierdzenia i pozwolenia właściwych organów administracji architektoniczno – budowlanej i nadzoru budowlanego. Dotyczy to przede wszystkim adaptacji i zmian ingerujących w układ komunikacyjny obiektu, zmian technologicznych i sposobu użytkowania pomieszczeń, a także innych z uwagi na możliwość ograniczenia poprzez dokonane zmiany skuteczności zastosowanych w nim systemów zabezpieczających, w tym przeciwpożarowych.

Niedopuszczalne jest samowolne wprowadzanie jakichkolwiek zmian w wyposażeniu technicznym.

Zabrania się korzystania z uszkodzonych urządzeń i instalacji.

Wszelkie zauważone usterki należy niezwłocznie zgłaszać właścicielowi/zarządcy budynku.

2. Organizacja ochrony przeciwpożarowej.

2.1. Struktura.

W budynku za całokształt zagadnień związanych z bezpieczeństwem przeciwpożarowym spoczywa na właścicielu/zarządcy.

W ograniczonym zakresie, określonym np. w umowie najmu/dzierżawy lokalu lub innej umowie cywilnoprawnej, użytkownik odpowiedzialny jest za zabezpieczenie danego lokalu/części obiektu przed bezpośrednimi i pośrednimi skutkami pożaru lub innego miejscowego zagrożenia i odpowiada on za zapewnienie bezpieczeństwa osób w nim przebywających.

2.2. Zakres zadań i obowiązków

Właściciel obiektu zapewniając ochronę przeciwpożarową zobowiązany jest do przestrzegania zadań i obowiązków wynikających z Ustawy o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity w Dz. U. z 2021 poz. 869 z póź. zm.), a w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,

- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Ponadto zobowiązany jest do wdrożenia zadań i obowiązków wynikających z Rozdziału 2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010r., Nr 109, poz. 719).

W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
  - w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu,
  - w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa,
- użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
- garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu,
- rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze,
- rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów,

- składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu,
- użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
  - linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
- instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych,
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
  - gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
  - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - wyjść ewakuacyjnych,
  - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Właściciele, zarządcy i użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,

- wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- oznakowują, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
  - drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
  - miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
  - miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,
  - miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:
  - nie przekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
  - zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
  - nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.
- utrzymują drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych,
- opracowują instrukcje bezpieczeństwa pożarowego.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

W zakresie technicznych warunków ewakuacji właściciel obiektu zobowiązany jest do nadzorowania zastosowanych rozwiązań zapewniających spełnienie wymagań bezpieczeństwa w sposób określony w przepisach techniczno - budowlanych.

Wszelkie zmiany związane, z liczbą przebywających w budynku osób, funkcją poszczególnych pomieszczeń, warunkami budowlanymi i instalacyjnymi, winny uwzględniać m.in.:

- zapewnienie dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowanie dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojazdów ewakuacyjnych,
- zapewnienie bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- zapewnienie oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi.

2.3. Sprawowanie kontroli wewnętrznej obiektu.

Wszystkie obiekty powinny być okresowo kontrolowane w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, którego głównym celem jest bezpieczeństwo ludzi i mienia.

Zakres kontroli w obiekcie powinien obejmować w szczególności:

- sprawdzenie "drożności" dróg ewakuacyjnych (możliwości otwarcia drzwi ewakuacyjnych i dostępu do nich, brak materiałów palnych i innych, które mogłyby ograniczyć poruszanie się)
- sprawdzenie prawidłowości i widoczności oznakowania wyjść ewakuacyjnych,
- sprawdzenie, czy w miejscach nieprzewidzianych do tego celu składuje się materiały palne, w tym odpady,
- sprawdzenie dostępu do wyłączników, zasuw, zaworów istotnych dla bezpieczeństwa obiektu oraz tablic sterowniczych i rozdzielczych,
- sprawdzenie hydrantów wewnętrznych i stanowisk ze sprzętem gaśniczym.

Kontrole prowadzi osoba wskazana przez zarządzającego obiektem.

Kwalifikacje osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej określa Art. 4 ust. 2a i 2b Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej [1].

XII. Sposoby zaznajamiania pracowników z treścią Instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.

Art.4 ust. 1 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r o ochronie przeciwpożarowej (tj. w Dz. U. z 2021 poz. 869 z późn. zm.) – „Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarowa obowiązany jest w szczególności:

6.) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi”.

Kwalifikacje osób upoważnionych do prowadzenia szkoleń o tematyce przeciwpożarowej określa Art. 4 ust. 2a i 2b wyżej wymienionej ustawy.

1. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego.

Zgodnie z Ustawą z dnia 24.08.1991r. o ochronie przeciwpożarowej wszyscy pracownicy winni być zapoznani z przepisami przeciwpożarowymi, zasadami zabezpieczenia budynku oraz zasadami postępowania na wypadek pożaru.

Pracownicy oraz dzierżawcy/najemcy lokali w budynku powinni być zaznajomieni z podstawowymi przepisami przeciwpożarowymi, a zwłaszcza z zasadami postępowania na wypadek pożaru oraz organizacją ewakuacji.

Odpowiedzialnymi za przeszkolenie wszystkich osób zatrudnionych w obiekcie są:

- Administrator w stosunku do dzierżawców/najemców poszczególnych części obiektu,
- Dzierżawcy/najemcy lokali w odniesieniu do zatrudnionych pracowników.

Obowiązujące formy szkolenia to:

- szkolenie podstawowe,
- szkolenie okresowe.

Szkoleniu podstawowemu poddawany winien być każdy pracownik bezpośrednio po przyjęciu do pracy. Osoba szkolona potwierdza fakt przeszkolenia podpisaniem stosownego oświadczenia, które włączyć należy do jego akt osobowych. Podstawą szkolenia winna być Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego.

Szczegółowy zakres tematyczny i czas szkolenia należy całkowicie dostosować do występujących w obiekcie warunków i rozwiązań technicznych.

Oddzielny zakres programowy szkolenia należy przewidzieć dla pracowników firm obcych wykonujących prace na terenie przedmiotowego obiektu, zwłaszcza realizujących prace o charakterze remontowym i konserwacyjnym. Program i zasady szkolenia należy określać indywidualnie w poszczególnych przypadkach.

Kwalifikacje osób upoważnionych do prowadzenia szkoleń o tematyce przeciwpożarowej określa art. 4 ust. 2 b ustawy o ochronie przeciwpożarowej[1] – osoby te powinny posiadać co najmniej wykształcenie średnie i ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej lub mieć tytuł zawodowy technika pożarnictwa lub uzyskać uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu technika pożarnictwa w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub w Konfederacji Szwajcarskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego – technika pożarnictwa.

2. Dokumentowanie szkoleń.

Każde szkolenie winno być odpowiednio udokumentowane.

Integralną częścią szkolenia jest praktyczny pokaz użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.

Dokumentacja szkolenia winna zawierać:

- program szkolenia,
- listę obecności uczestników,
- zaświadczenie o kwalifikacjach prowadzącego szkolenie,
- oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z przepisami przeciwpożarowymi (wzór w załączniku nr 4 niniejszej instrukcji),
- kopię zaświadczenia wydanego uczestnikom kursu.

Załącznik nr 1**KSIĄŻKA KONTROLI PRAC POŻAROWO-NIEBEZPIECZNYCH**

Lp.	Nazwa budynku (pomieszczenia), w którym wykonano prace pożarowo-niebezpieczne	Data i godzina rozpoczęcia prac pożarowo-niebezpiecznych - nr zezwolenia	Data i godzina zakończenia prac pożarowo-niebezpiecznych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac pożarowo-niebezpiecznych	Imię i nazwisko osoby prowadzącej kontrolę
1	2	3	4	5	6

**PROTOKÓŁ
ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO
PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH**

1. Nazwa i określenie budynku - pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac pożarowo niebezpiecznych .....
2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu .....
3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac pożarowo niebezpiecznych .....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku , pomieszczenia stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych .....
5. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych .....
6. Środki i sposoby alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru .....
7. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego planowanych prac pożarowo niebezpiecznych.....
8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych.....
9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.....

Podpisy członków komisji:

.....
(właściciel /zarządca)

.....
(wykonawca robót)

**ZEZWOLENIE
NA PRZEPROWADZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH**

1. Miejsce pracy .....
  2. Rodzaj pracy .....
  3. Czas pracy, dnia ..... od godz. .... do godz. ....
  4. Zagrożenie pożarowo-wybuchowe w miejscu pracy .....
  5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością powstania pożaru .....
  6. Przeciwpożarowe środki zabezpieczenia .....
  7. Sposób wykonania pracy .....
  8. Odpowiedzialni za przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych .....
  9. Zezwalam na rozpoczęcie robót .....
- (podpis właściciel/zarządca)

Załącznik Nr 4

WZÓR OŚWIADCZENIA

Tychy, dnia .....

.....

Imię i nazwisko

.....

stanowisko

OŚWIADCZENIE NR ...

/o przeszkoleniu przeciwpożarowym/

Oświadczam, że zostałem/am przeszkolony/a w zakresie ochrony przeciwpożarowej w Budynku Biurowo – Usługowym w Tychach przy al. Piłsudskiego 12 a w szczególności znane mi są:

- wymagania ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w budynku,
- postanowienia zawarte w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
- zasady i sposoby zapobiegania powstania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- zasady alarmowania straży pożarnej,
- zasady postępowania na wypadek pożaru i prowadzenia ewakuacji,
- zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie.

"Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego" przyjmuję do wiadomości i zobowiązuje się przestrzegać jej postanowień.

.....

(podpis pracownika)

.....

(podpis przyjmującego oświadczenie)

Załącznik nr 5 do Instrukcji
bezpieczeństwa pożarowego
Budynku Biurowo- Usługowego
w Tychach przy Al. Piłsudskiego 12

Tychy, dnia .....

OŚWIADCZENIE

**o zapoznaniu się z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego” obowiązującą na Budynku
Biurowo – usługowym w Tychach przy Al. Piłsudskiego 12.**

Ja niżej podpisany/a jako Najemca.....
oświadczam, że znane mi są postanowienia zawarte w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
Budynku Biurowo- Usługowego w Tychach przy Al. Piłsudskiego 12 i zobowiązuje się do
ich przestrzegania.

Potwierdzam, że zapoznałem z wyżej wymienioną instrukcją wszystkich swoich
zatrudnionych pracowników oraz innych podmiotów wykonujących pracę na rzecz Najemcy
oraz zobowiązałem ich do jej przestrzegania.

Powyższe zasady przyjmuję do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

.....
(podpis Najemcy)

.....
(podpis przyjmującego oświadczenie)

Tychy, dnia .....

Załącznik nr 6

Znaki bezpieczeństwa Ewakuacyjne PN EN ISO 7010:2011	
	<p>Numer referencyjny: E001 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (lewostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)</p> <p></p>
	<p>Numer referencyjny: E002 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Wyjście ewakuacyjne (prawostronne) Funkcja: Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką (E005, E006)</p> <p></p>
	<p>Numer referencyjny: E005 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do pionu. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:</p> <p></p>
	<p>Numer referencyjny: E006 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Strzałka o nachyleniu 45st. kierunek ewakuacji Funkcja: Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90st. w stosunku do 45st. Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający. Przykłady stosowania znaku:</p> <p></p>
	<p>Numer referencyjny: E007 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji Funkcja: Oznaczenie bezpiecznego punktu zbiórki do ewakuacji</p>
	<p>Numer referencyjny: E024 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Miejsce zbiórki do ewakuacji dla inwalidów Funkcja: Wskazuje lokalizację tymczasowej strefy bezpieczeństwa (kryjówki) dla oczekujących pomocy, którzy nie mogą korzystać ze schodów w przypadku ewakuacji</p>
	<p>Numer referencyjny: E016 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne z drabiną ewakuacyjną Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną</p>
	<p>Numer referencyjny: E017 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Okno ewakuacyjne Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny</p>

Znaki Środków Ewakuacji PN EN ISO 7010:2011	
	Numer referencyjny: E008 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Słuc aby uzyskać dostęp Funkcja: Oznaczenie pokrywy, którą należy słuc w celu uzyskania dostępu do klucza otwierającego wyjście ewakuacyjne
	Numer referencyjny: E018 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
	Numer referencyjny: E019 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przekręcić aby otworzyć Funkcja: Informuje, iż należy przekręcić klamkę drzwi bezpieczeństwa w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
	Numer referencyjny: E022 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (lewe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na lewo
	Numer referencyjny: E023 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pchać aby otworzyć drzwi (prawe) Funkcja: Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na prawo
	Numer referencyjny: E033 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w prawo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
	Numer referencyjny: E034 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Przesuń drzwi w lewo aby otworzyć Funkcja: Wskazuje kierunek, w którym otwierają się drzwi przesuwne
	Numer referencyjny: E057 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z lewej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z lewej strony
	Numer referencyjny: E058 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drzwi otwierają się przez pociągnięcie z prawej strony Funkcja: Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z prawej strony
	Numer referencyjny: E059 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Drabina ewakuacyjna Funkcja: Wskazuje lokalizację trwale umocowanej drabiny ewakuacyjnej

Znaki Środków Ewakuacji PN EN ISO 7010:2011	
	Numer referencyjny: E003 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pierwsza pomoc medyczna Funkcja: Oznaczenie lokalizacji sprzętu lub zaplecza pierwszej pomocy Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
	Numer referencyjny: E004 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Telefon alarmowy Funkcja: Do wzywania pierwszej pomocy lub ratunku Zastosowanie: Oznakowanie bezpieczeństwa. Instrukcje bezpieczeństwa i napisy.
	Numer referencyjny: E009 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Lekarz Funkcja: Wskazuje miejsce, gdzie w nagłych wypadkach można znaleźć lekarza
	Numer referencyjny: E010 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Defibrylator (AED) Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny
	Numer referencyjny: E011 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pysznica do przemywania oczu Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się pysznica do przemywania oczu
	Numer referencyjny: E012 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Pysznica bezpieczeństwa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się pysznica bezpieczeństwa.
	Numer referencyjny: E013 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Nosze Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze
	Numer referencyjny: E027 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Walizka medyczna Funkcja: Wskazuje lokalizację walizki medycznej
	Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Resuscytator z tlenem Funkcja: Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu
	Numer referencyjny: E028 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Znaki Środków Ewakuacji Nazwa: Aparat oddechowy Funkcja: Wskazuje lokalizację aparatu oddechowego

ZNAKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ PN EN ISO7010:2011	
	Numer referencyjny: F001 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Gaśnica Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się gaśnica Symbole pokrewne: F003, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F002 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Hydrant wewnętrzny Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się wąż pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F003 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Drabina pożarowa Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się drabina, którą można używać wyłącznie do gaszenia pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015, E059
	Numer referencyjny: F004 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Zestaw sprzętu ochrony przeciwpożarowej Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt pożarniczy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F005 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Alarm pożarowy Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się przycisk alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F006 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Telefon alarmowania pożarowego Funkcja: Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F006, F004, E031, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F008 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Instalacja gaszenia gazem Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej baterii gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F009, F010, F011, F012, F013, F014, F015
	Numer referencyjny: F009 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Wózek gaśniczy Funkcja: Wskazuje lokalizację gaśnicy na kółkach Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F010, F011, F012, F013, F014, F015, F008
	Numer referencyjny: F010 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Przenośny agregat piany Funkcja: Wskazuje lokalizację przenośnej gaśnicy pianowej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F011, F012, F013, F014, F015, F008, F009

ZNAKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ PN EN ISO7010:2011	
	<p>Numer referencyjny: F011 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Aplikator mgły wodnej Funkcja: Wskazuje lokalizację aplikatora mgły wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F012, F013, F014, F015, F008, F009, F010</p>
	<p>Numer referencyjny: F012 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stała instalacja gaśnicza Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011</p>
	<p>Numer referencyjny: F013 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stałe Urządzenia Gaśnicze Wodne Funkcja: Wskazuje lokalizację stałej instalacji gaśniczej wodnej Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F013, F014, F015, F008, F009, F010, F011</p>
	<p>Numer referencyjny: F014 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Stacja spustowa Funkcja: Wskazuje położenie stacji zdalnego zwalniania Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F015, F008, F009, F010, F011, F012, F013</p>
	<p>Numer referencyjny: F015 Standard: ISO 7010:2011 Kategoria: Ochrona przeciwpożarowa Nazwa: Monitor pożaru Funkcja: Wskazuje lokalizację miejsca monitorowania pożaru Symbole pokrewne: F001, F002, F003, F004, F005, F006, F008, F009, F010, F011, F012, F013, F014</p>

GAŚNICA PROSZKOWA

w razie pożaru należy:

-

1. Zdjąć gaśnicę z wieszaka.
-

2. Podbiec z gaśnicą w kierunku ognia.
-

3. W pobliżu ognia uruchomić gaśnicę przez wyciągnięcie zawlecзки i naciśnięcie dźwigni.
-

4. Strumień proszku skierować w ogień, naciskając prądownicę.

Uwaga! Przy gaszeniu urządzeń elektrycznych zachować odstęp minimum 1 m.

HYDRANT

w razie pożaru należy:

- 1. Otworzyć drzwiczki, zrywając plombę.**
- 2. Chwycić prądownicę i podbiec z nią do ognia.**
- 3. Otworzyć zawór przez obrócenie kurka w lewo.**
- 4. Strumień wody skierować w ogień.**

Uwaga: W razie potrzeby przedłużyć wąż, włączając dodatkowy odcinek pomiędzy zawór a pierwszy odcinek węża. Przedłużając wąż należy zamknąć dopływ wody. Hydrantu nie wolno używać do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem.

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

ZAKTUALIZOWANO DNIA (autor aktualizacji)	ZAKRES AKTUALIZACJI

LEGENDA:

HYDRANT ZEWNĘTRZNY

PRZECIWPÓŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU

MIEJSCE ZBIORKI EWANUACJI

DROGA POŻAROWA

LICZBA KONDYGNACJI:

-siłowniagnacny, częściowo oddzielony;

WYSOKOŚĆ:

-15,30m (budynki, średnio wysoki)

ODLEGŁOŚĆ OD BUDYNKÓW SASIEDNICH

-nieistotny, najbliższe budynki w odległości 25m i 48m

PODSTAWOWE PARAMETRY BUDYNKU

-długość budynku 36,70 m - 45,95 m łącznik

-szerokość budynku 37,08 m

-wysokość budynku 15,80 m

-powierzchnia zabudowy 1892,0 m²

-powierzchnia użytkowa 5546,87 m²

-kubatura 17,458 m³

PARAMETRY POŻAROWE WYSTĘPUJĄCYCH SUBSTANCJI PALNYCH

-w budynku materiały palne występować będą wyłącznie w postaci typowego wyposażenia wnetrz mieszczącym biurowo-usługowych STREFY ZAGROZENIA WYBUCHEM!

-w obiektach i na przyległym do niego terenie nie będą używane substancje i materiały, mogące stwarzać zagrożenie wybuchem, tym samym w budynkach i na przyległym do niego terenie nie występują pomieszczenia strefy i przekazywane zagrożone wybuchem

KATEGORIA ZAGROZENIA LUDZI

-ZL III

PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE-1 strefa pożarowa

WZUSŁONA POKRYWACIOWA I DZIAŁAJĄCA NA POWIETRZNE PARIETERY

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

**BUDYNEK BIUROWO-USŁUGOWY
ŚRODMIEŚCIE SP. Z O.O.**

43-100 TYCHY, AL. PIŁSUDSKIEGO 12

ZAGOSPODAROWANIE TERENU

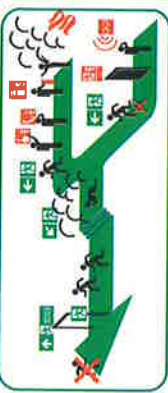
LEGENDA

- KIERUNEK EWAKUACJI
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- KIERUNEK DO WYJŚCIA
- SCHODAMI W GÓRĘ
- DRZWI EWAKUACYJNE
- GAŚNICA
- HYDRANT
- PRZEKŁADNIKI WYKŁADNIKI PRĄBU
- SCHODY PRZEZNACZONE DO EWAKUACJI Z KONDYGNACJI
- NAZWA POMIĘCZENIA ORAZ PRZEWDYMANA LUB INNE OSOBNOŚCI ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMIĘCZENIU
- EI (REI)
- KLASA ODPORNOCI OGNIOWEJ PRZEGROD

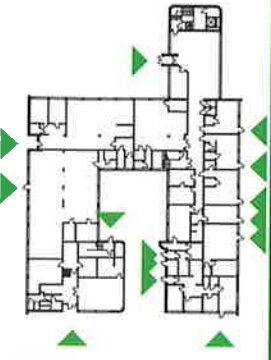
POSTĘPOWANIE W WAZIE POŻARU

JEZELI ZAŁAWIŁYES POŻAR
 Należy natychmiast wezwać pomoc pod numer 998.
 Jeżeli jest to możliwe, przynieść do gaszenia pożaru korzystając z gaśnic, hydrantów, przekładników i innych urządzeń przeciwpożarowych. Nie należy uciekać i panikować. Opisać budynkowi obsługującemu wydziałem ewakuację i wskazać drzwi za sobą. Zgłosić się do wyznaczonych osób w miejscu zbornika.

PAMIĘTAJ!
 Nie zaszczepmy się aby, zabawić rzeczy.
 Nigdy nie wznosmy się na budynki.
 Uważaj na zagnieźdźone do korytarzy i drzwi balkonowo-gaśnicze.
 Nie podajmy przykładu!

WIELKĄ DO OBEKTY / POZOMI WNIETU!

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY
ŚRÓDMIEŚCIE SP. Z O.O.

43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

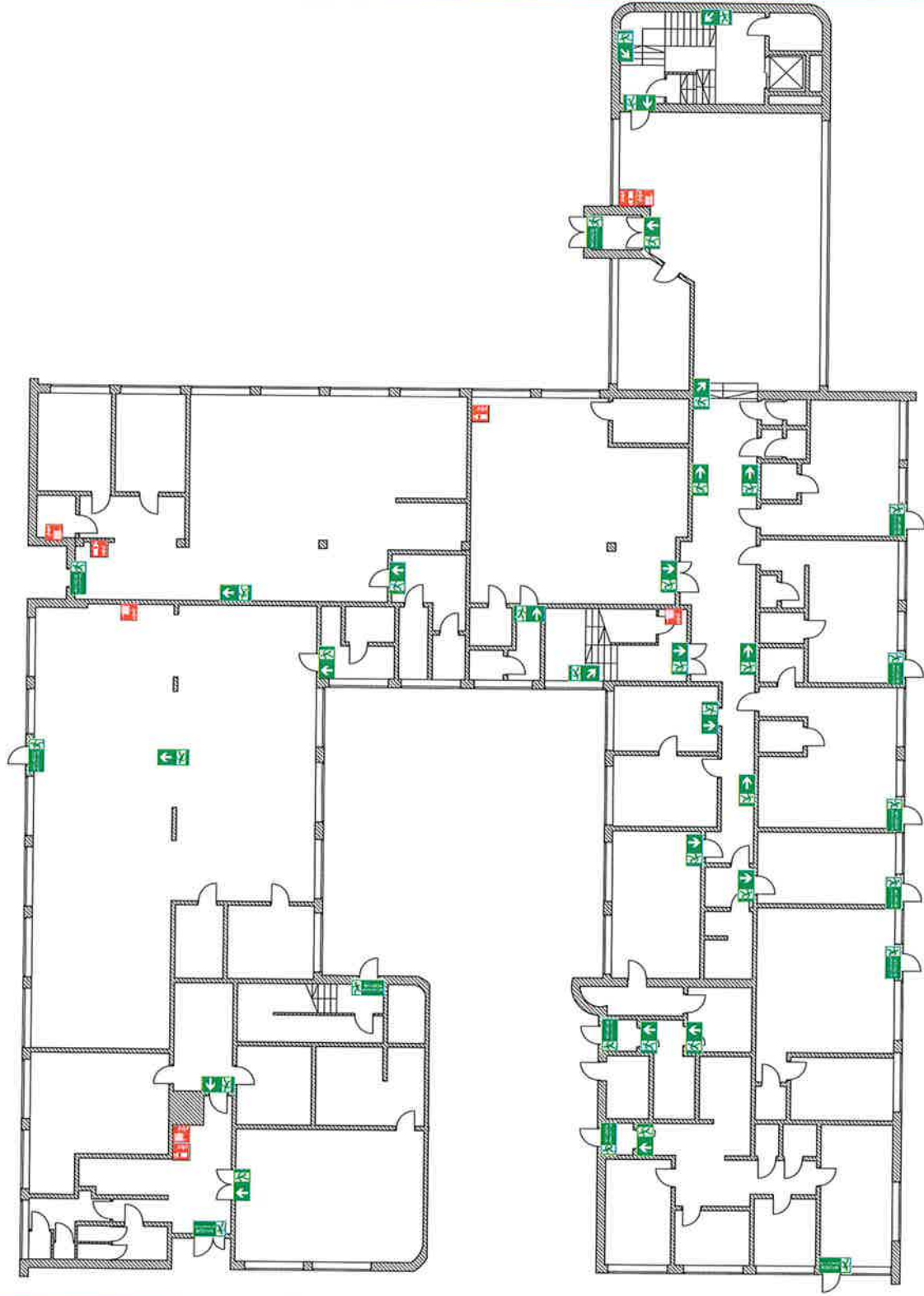
RZUT PIWNIC

1:200

2

04/2020

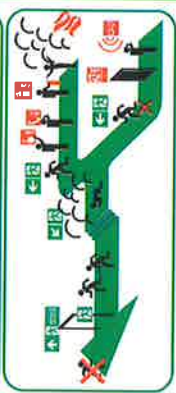
- ➔ KIERUNEK EWAKUACJI
- ➔ WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- ➔ KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- ➔ KIERUNEK DO WYJŚCIA SCHODAMI W DÓŁ
- ➔ DRZWI EWAKUACYJNE
- GAŚNICA
- HYDRANT
- PRZEJŚNIOPODWOY WYŁĄCZNIK PRĄDU
- SCHODY PRZEZNACZONE DO EWAKUACJI Z KORYDORAMI
- NAZWA POMIESZCZENIA ORAZ PRZEZNACZENIE LICZBA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMIESZCZENIU
- NAZWA [ ]
- EI REI
- KLASA ODPORNOCI OGNIOWEJ PRZEGROD

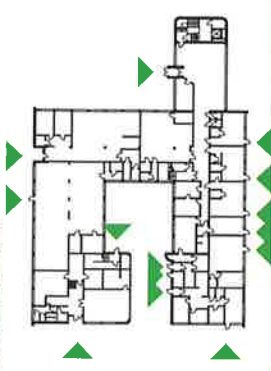
POSTĘPOWANIE W WAZIE POŻARU

JEZELI ZAŁAMAZYES POZAR
 Należy natychmiast wezwać straż pożarną 998.
 Jeżeli jest to możliwe, przynieść do pomieszczenia korytarze i zebrać osobę najbliższym wyliczonym ewakuacyjnym. Zatrzymać wszystkie drzwi za sobą. Złapać się do wyznaczonych osobie w miejscu zbiórki.

PAMIĘTAJ!
 Nie zatrzymuj się aby zabrać rzeczy.
 Nigdy nie wróć do budynku.
 Opatkuj na zewnątrz na so korytarzy kłosa odizolowacystycznika.
 Nie podajemy przysmak!

WIELKODRZWIOWY PRZELAM PRZETWIERZ

INSTRUKCJA BEZPIECZENSTWA POZAROWEGO
 BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY
 ŚRODMIEŚCIE SP. Z O.O.

43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

RZUT PARTERU

1:200

3

04/2020

LEGENDA

- KIERUNEK EWAKUACJI
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- KIERUNEK DRÓGI EWAKUACYJNEJ
- KIERUNEK DO WYJŚCIA SCHODAMI W DÓŁ
- DRZWI EWAKUACYJNE
- GAŚNICA
- HYDRANT
- PRZEWODNIK WYŁĄCZNIK PRĄDU
- SCHODY PRZEZNACZONE DO EWAKUACJI I KONDYGNACJI
- NAZWA I LUB LICZBA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMIESZCZENIU
- KLASA ODPORNOŚCI OGNOWEJ PRZEGRÓD

NAZWA [ ]
ELI REI

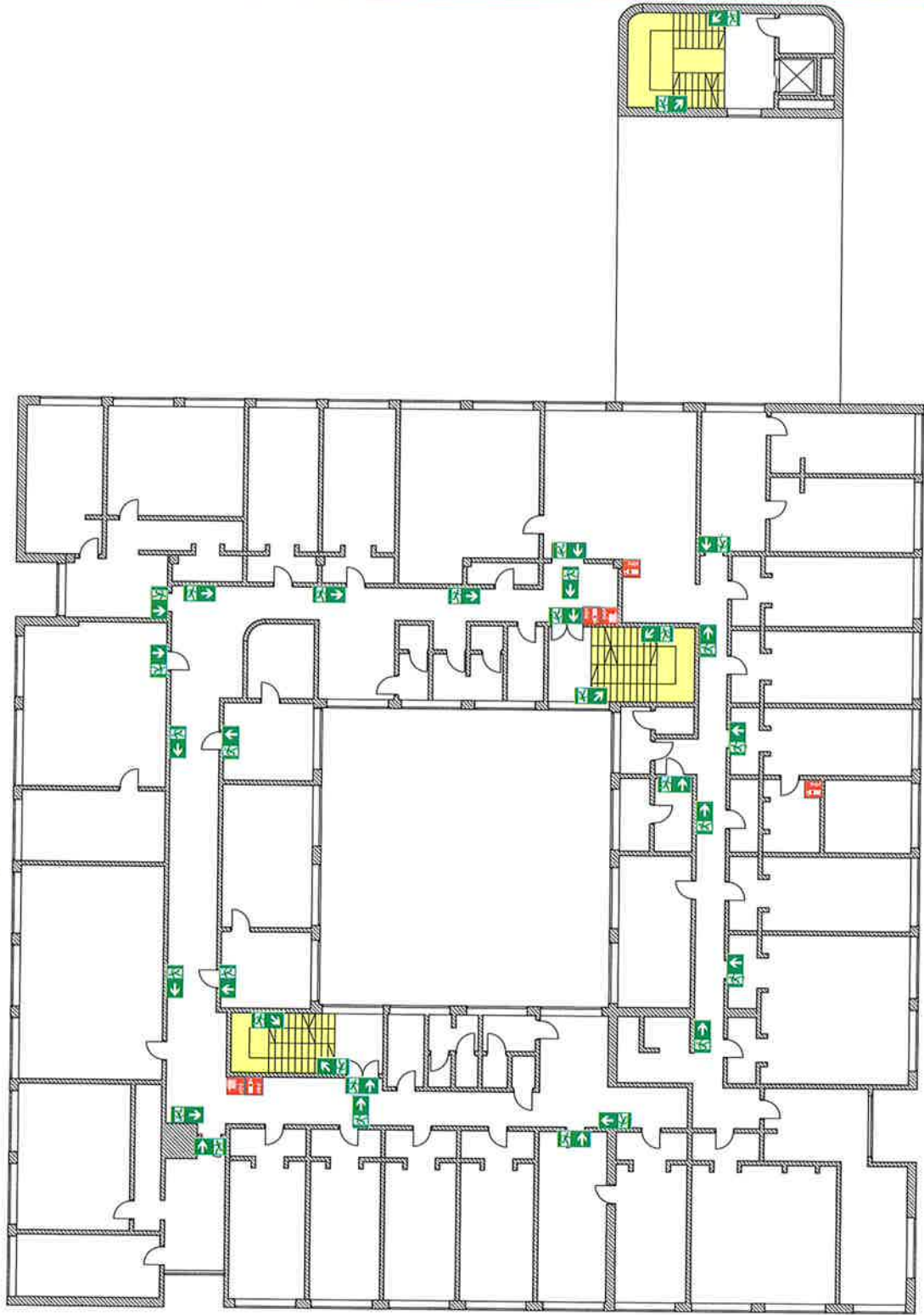
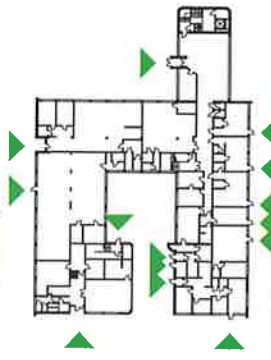
OSTROŻNIE W KOLE PODAŃ

JEZELI ZAŁAWIŁES POŻAR
Najwyższą priorytetową sprawą jest ewakuacja ludzi z zagrożonego obiektu. Nie należy panikować, nie należy wracać do zagrożonego obiektu, nie należy używać windy, nie należy używać klatki schodowej, nie należy używać windy, nie należy używać klatki schodowej, nie należy używać windy, nie należy używać klatki schodowej.

PAMIĘTAJ!
Nie zostawiaj się przy zabraknięciu powietrza. Nigdy nie wracaj do budynku, dopóki nie zostanie ogłoszony bezpieczny. Nie palić, nie palić.

WYJŚCIA DO OBIEKTU POZOMI WNIERU

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY
SRODMIESCIE SP. Z O.O.
43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

RZUT PIETRA I
SKALA 1:200
LISPA 4
DATA OPRACOWANIA 04/2020

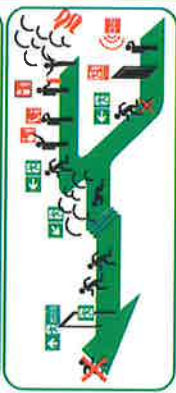
LEGENDA

- KIERUNEK EWAKUACJI
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- KIERUNEK DO WYJŚCIA SCHODAMI W DÓŁ
- DRZWI EWAKUACYJNE
- GASNICA
- HYDRANT
- PRZECIWPOROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU
- SŁUCHY PRZETWARZĄCE DO EWAKUACJI
- SŁUCHY PRZETWARZĄCE DO EWAKUACJI
- NAZWA, POMICIENIENIA ORAZ PRZEMIENIENIA LICZBA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMICIENIENIU
- KLASA ODPORNOŚCI OGNIOWEJ PRZEGROD
- EI, REI

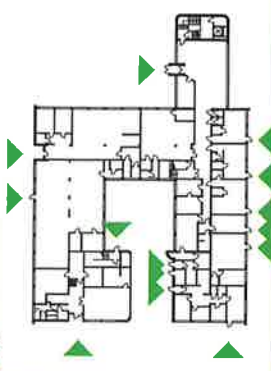
POSTĘPOWANIE W RAZIE POŻARU

JEZELI ZAULOWYLES POZAR
 Najbliższym wolnym szlak podążaj 988.
 Kiedy jesteś rozdzielony, przystąp do planowania pozostawiając korytarze i schody wolnymi dla innych.
 Opuść budynek najbliższym wyjściem ewakuacyjnym, nie zatrzymuj się na drodze ani osobę, Zgłoś się do wyznaczonych osób w miejscu zbieżnym.

PAMIĘTAJ!
 Nie zatrzymuj się aby zabrać rzeczy.
 Nie idź do windy do klatki.
 Uspokój się i zwróć uwagę na ewakuację i komunikację głosową.
 Niez podlegajmy dyktando!

WYJŚCIE DO OBIEKTU, POCZYM PARTERU

TYTUŁ: INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POZAROWEGO

OBIEKT: BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY

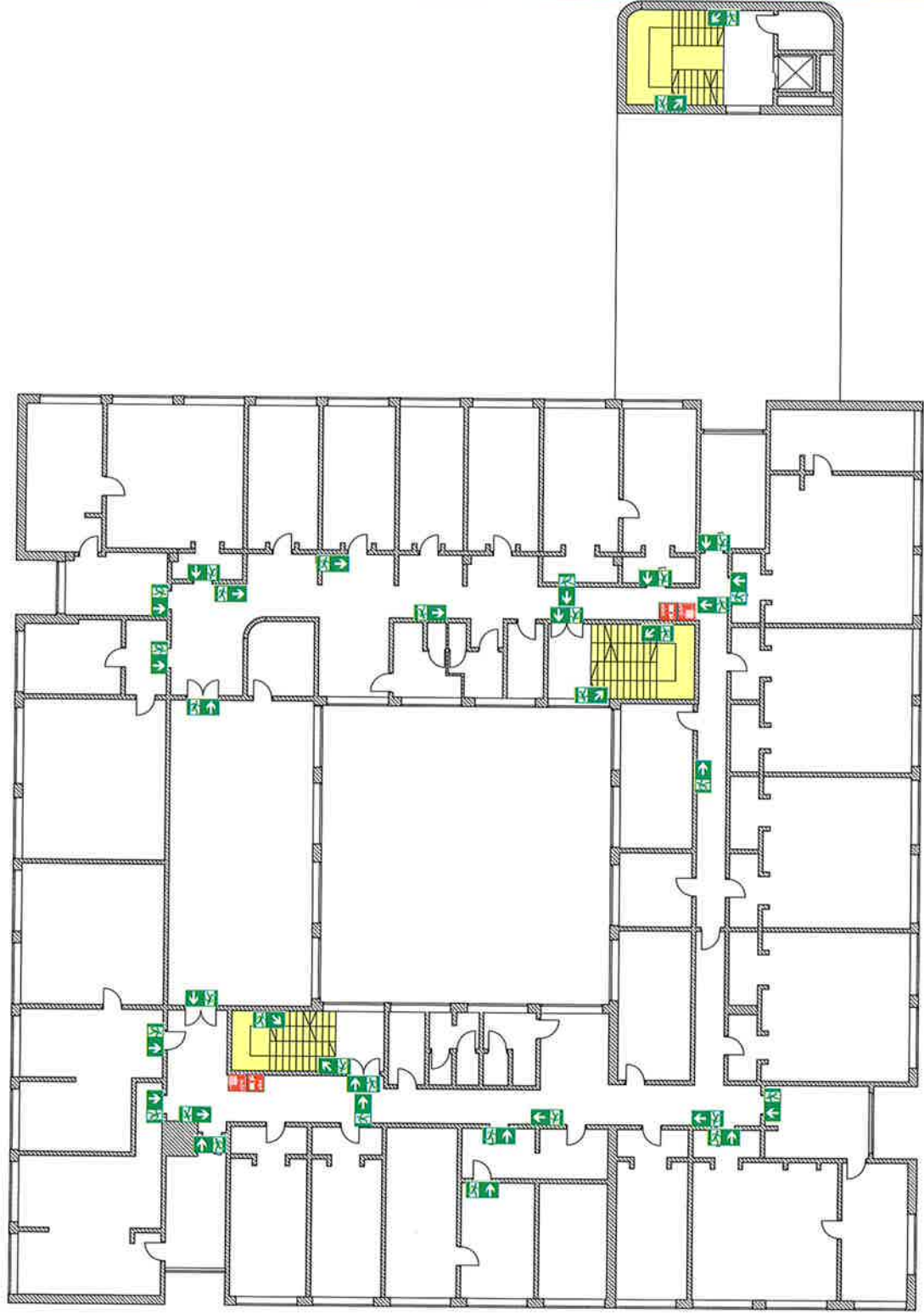
SRÓDMIEŚCIE SP. Z O.O.

ADRES: 43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

RYSUJE: RZUT PIĘTRA II

SKALA: 1:200

DATA: 04/2020

LEGENDA

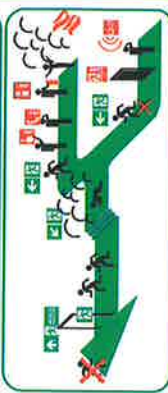
- KIERUNEK EWAKUACJI
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- KIERUNEK DO WYJŚCIA SCHODAMI W DOL
- DRZWI EWAKUACYJNE
- GAŚNICA
- HYDRANT
- PRZEKŁONIKI PRĄDU WYŁĄCZNIK PRĄDU
- SCHODY PRZEZNACZONE DO EWAKUACJI Z KONDYGNACJI
- NAZWA I L. POMIESZCZENIA ORAZ PRZENIDYWANA LICZBA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMIESZCZENIU
- KLASA ODPORNOŚCI OGNIOWEJ PRZEGROD

NAZWA I L. POMIESZCZENIA

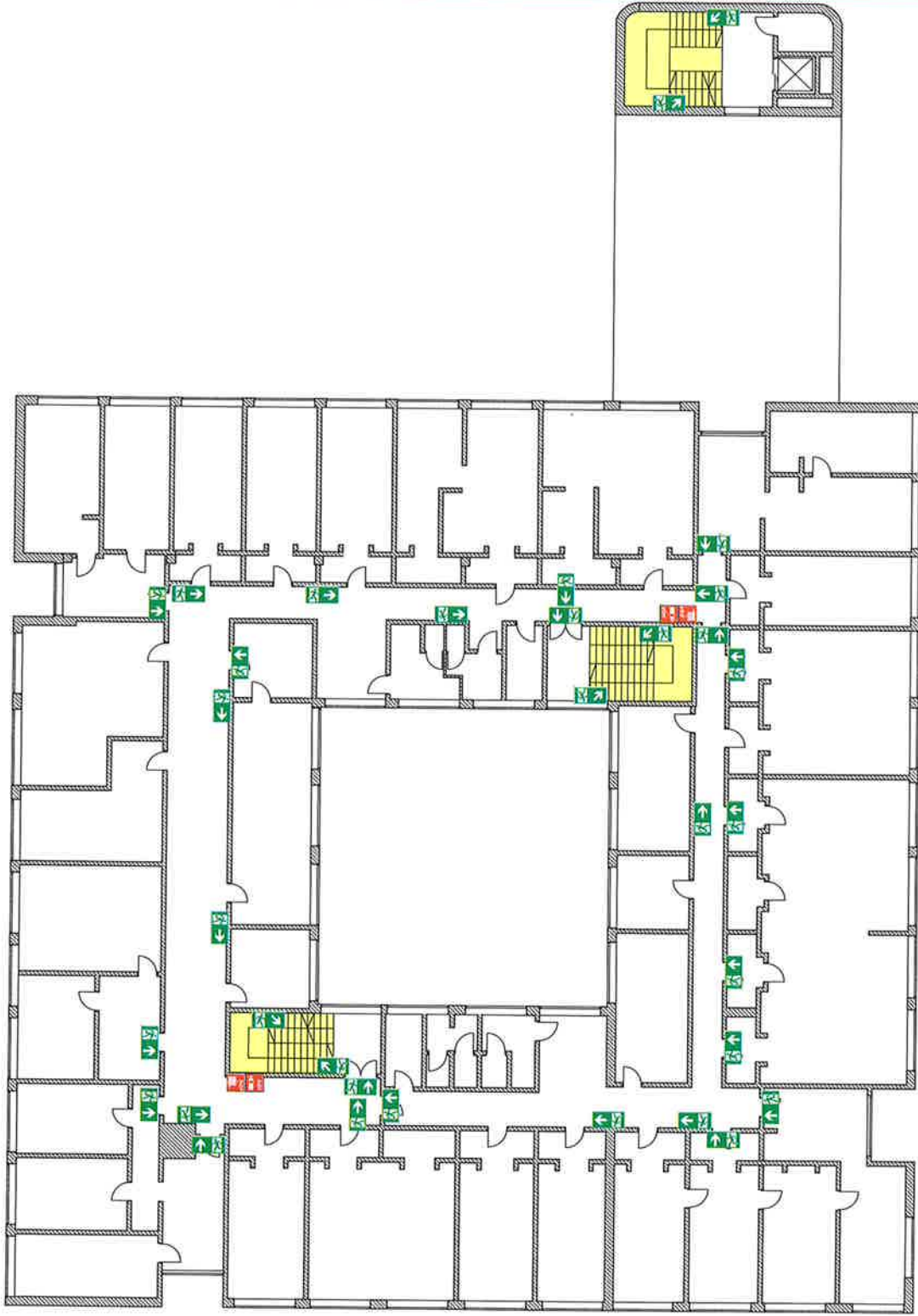
POSTĘPOWANIE W BIEŻĄCYM POŻARZE

JEZELI ZAŁAWYŁEŚ POŻAR
 Najchłodszą część szczytu dymu, kierując się do wyjścia ewakuacyjnego, zaciągając przy tym jak najwięcej powietrza. Złap się za sobą. Złap się za wyznaczoną osobę w miejscu zbiórki.

PAMIĘTAJ!
 Nie zabierajmy się aby cenna rzecz. Należy nie pomagać do kłopotu. **Ważne!** Nie zabierajmy się do kłopotu. **Ważne!** Nie zabierajmy się do kłopotu.

WĘJŚCIE DO OBIEKTU, POCZYM PARTERU

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
 BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY
 ŚRÓDMIEŚCIE SP. Z O.O.

43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

RZUT PIĘTRA III

SKALA 1:200

DATA OPRACOWANIA 04/2020

- KIERUNEK EWAKUACJI
- WYJŚCIE EWAKUACYJNE
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
- KIERUNEK DO WYJŚCIA SPODAMI W DÓŁ
- DRZWI EWAKUACYJNE
- GAŚNICA
- HYDRANT
- PRZECIWPOROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU
- SŁOUDY PRZEZRYWACZNE DO EWAKUACJI Z KORDYFISNACJI
- NAZWA POMICIESZENIA ORAZ PRZEZNACZENIA LICZBA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W DANYM POMICIESZENIU
- KLASA OPORNOŚCI OGNIOWEJ PRZEGROD

WYKAZ POMICIESZENI W HALE GŁÓWNEJ

JEZELI ZA WIDZIAŁYŚ POŻAR

Niechymiarz widzi sznur podanej gaśni. Jeżeli jest to sznur, który nie jest sznur z doposażonego sprzętu, ale np. namiot, śpiwór i inne, opuść budynek najbliżej tym wyglądem ewakuacyjnym, zamknij wszystkie drzwi za sobą. Zgłoś się do wyznaczonych osób w miejscu zbiórki.

PAMIĘTAJ!

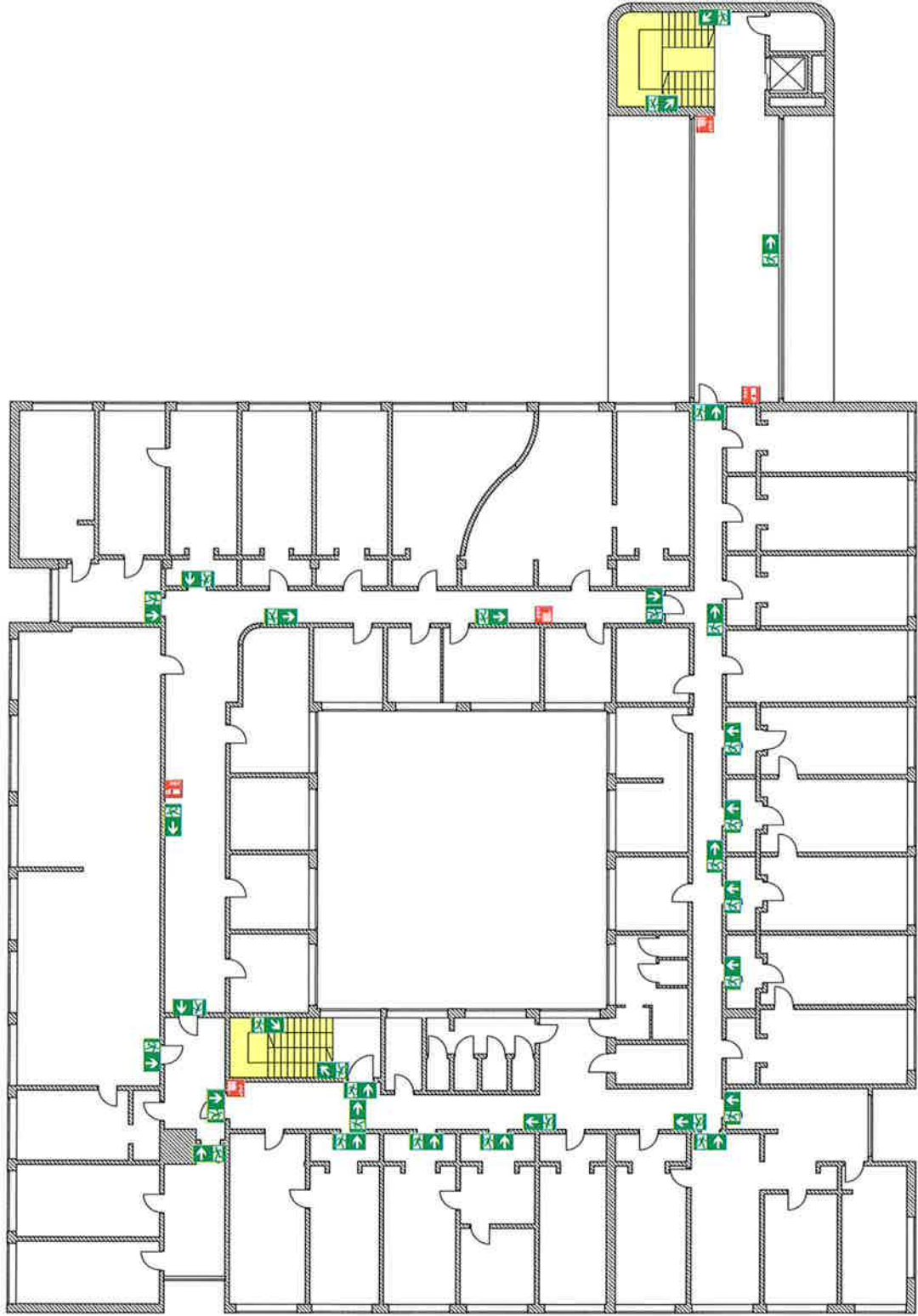
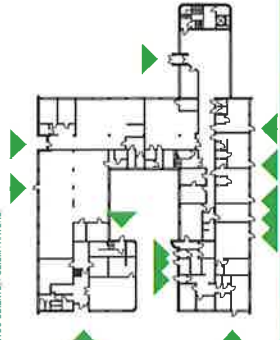
Nie zatrzymuj się przy zamkniętych drzwiach.

Nigdy nie wracaj do budynku, dopóki nie otrzymasz od kierownika akcji ratowniczo-gaśniczej.

Nie podążaj pędem.

WIEJSZA DO OBIEKTU AKCJI PARTERU

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
BUDYNEK ADMINISTRACYJNO - USŁUGOWY
SRODMIESCIE SP. Z O.O.

43-100 TYCHY, UL. PIŁSUDSKIEGO 12

RZUT PIĘTRA IV

SKALA 1:200

DATA 7

OPRACOWA

04/2020